

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3

วิทยานิพนธ์
ของ
ศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มกราคม 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3

วิทยานิพนธ์

ของ

ศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มกราคม 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

NEEDS ASSESSMENT OF INSTRUCTIONAL COMPETENCIES IN
ACTIVE LEARNING DEVELOPMENT FOR TEACHERS IN
SCHOOLS UNDER SAKON NAKHON PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 3

BY
SIRASIT TAITHIREN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Educational Administration and Development
at Sakon Nakhon Rajabhat University

January 2026

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบกรรมการสอบและ
(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทักษ์) (รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
.....กรรมการสอบกรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธราเทพ เตมีรักษ์) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทรักษา) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
.....กรรมการสอบ
(ดร.วสุกฤต สุวรรณแทน) ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 21 เดือน มกราคม พ.ศ. 2569
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี ประธานกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิตตา อินทร์รักษา กรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำ เสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษาทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาพิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยจนได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ส่งผลให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่บิดา มารดาของ ผู้วิจัย บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ชีวิตอันดั่งาม เป็นแรงบันดาลใจในการทำงาน เสริมสร้างสติปัญญาให้แก่ผู้วิจัยจนบรรลุสำเร็จตามประสงค์

ศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน

ชื่อเรื่อง	การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
ผู้วิจัย	ศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทร์รักษา
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 322 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยด้านสภาพปัจจุบัน มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.80–1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.64–0.88 ค่าความเชื่อมั่น 0.98 และด้านสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าความเที่ยงตรง ระหว่าง 0.80–1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.59–0.96 ค่าความเชื่อมั่น 0.99 และแบบสอบถามแนวทางพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 4) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมี 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ

4. แนวทางพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น การพัฒนาสมรรถนะ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

TITLE	Needs Assessment of Instructional Competencies in Active Learning Development for Teachers in Schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3
AUTHOR	Sirasit Taithiren
ADVISORS	Assoc. Prof. Dr. Wanphen Nanthasri Asst. Prof. Dr. Pundita Intharaksa
DEGREE	M.Ed. (Educational Administration and Development)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2026

ABSTRACT

The objective of this study was to assess the needs of instructional competencies in active learning development of teachers. The participants of the study comprised 322 administrators and teachers in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3, who were recruited using multi-stage random sampling, in academic year 2025. The instruments used in data collection included a set of 5-point rating scale questionnaires, which the part of current state indicated validity index ranged from 0.80 to 1.00, discrimination power index ranged from 0.64 to 0.88 and reliability index was at 0.98, and the desired state indicated validity index ranged from 0.80 to 1.00, discrimination power index ranged from 0.59 to 0.96 and reliability index was at 0.99. Statistical used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and Modified Priority Need Index.

The findings were as follows.

1. The instructional competencies in active learning of teachers comprised. Four components, namely 1) Instructional design, 2) Student-centered learning, 3) Use and Development of Media and Technology for Learning Management and 4) Educational Measurement and Evaluation. The components, in overall, showed high level of propriety.

2. The current state of instructional competencies in active learning of teachers, in an overall, was at high level of propriety, and the desired state, in overall, showed the highest level of propriety.

3. The instructional competencies in active learning development of teachers were prioritized as Educational Measurement and Evaluation, Use and Development of Media and Technology for Learning Management, Instructional design, and Student-centered learning.

4. The guidelines for instructional competencies in active learning implementation showed two main components, namely Use and Development of Media and Technology for Learning Management and Educational Measurement and Evaluation, and in each components consisted of 11 elements.

Keywords: Needs Assessment, Instructional Competencies, Teachers Instruction Competencies in Active Learning

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	12
ความหมายของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	12
ความสำคัญของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	14
องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	18
การออกแบบการเรียนรู้	24
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	26
การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	29
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	32
แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	34
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น	36
ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น	36
ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น	38
ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น	38
การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูใน โรงเรียน	45
ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์ องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	45
การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ	46
ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่ควรจะเป็นและ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูในโรงเรียน	49
ตัวแปรที่ศึกษา	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของครูในโรงเรียน	61
ตัวแปรที่ศึกษา	61
กลุ่มตัวเป้าหมาย	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน	68
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน	74
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน	80
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน	88
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	96
ความมุ่งหมายของการวิจัย	96
สรุปผล	96
อภิปรายผลการวิจัย	100
ข้อเสนอแนะ	105

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย	114
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	131
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	137
ภาคผนวก ง ค่าคุณภาพเครื่องมือ	145
ประวัติย่อของผู้วิจัย	151

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	21
2 นิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ของการออกแบบ การจัดการเรียนรู้	25
3 นิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ของการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	28
4 นิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ของการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	31
5 นิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ของการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้	34
6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
7 แผนการดำเนินการวิจัย	65
8 องค์ประกอบ นิยามปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	68
9 ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	72
10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	74
11 สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูในโรงเรียน	76
12 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญ ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ในภาพรวม	80

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญ ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้	81
14 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญ ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	83
15 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญ ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษา	85
16 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญ ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	87
17 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านที่ต้องการหาแนวทางพัฒนา	88
18 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	90
19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	92
20 แบบสรุปผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถามการประเมิน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูในโรงเรียน	146

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่มุ่งหวังของ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน	149
22 ตารางสรุปความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านสภาพปัจจุบันและ ด้านสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูในโรงเรียน	150

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	9
2 องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	24
3 แสดงระยะการวิจัย กิจกรรมการดำเนินการ และผลที่ได้รับ	64

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทำให้ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารและเชื่อมโยงถึงกันได้อย่างรวดเร็ว จนทำให้โลกมีลักษณะเสมือนเป็นสังคมไร้พรมแดน ด้วยเหตุนี้การศึกษาจึงถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนของชาติสามารถก้าวทันและปรับตัวเข้ากับสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดจากรูปแบบดั้งเดิมไปสู่แนวคิดใหม่ที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความท้าทาย และสามารถรองรับความซับซ้อนของสังคมในยุคปัจจุบัน เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การพัฒนานวัตกรรม การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ การศึกษายังมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) สำหรับการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาของชาติในปัจจุบัน มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านบุคคล ครูผู้สอน และสังคมในหลายมิติ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีก็ให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสในการมีงานทำของผู้เรียนด้วย (ประหยัด พิมพา, 2561, หน้า 242)

การศึกษาขั้นพื้นฐานจัดเป็นระบบการศึกษาที่เป็นหัวใจหลักในการพัฒนาพลเมืองของชาติให้เป็นผู้มีความรู้ มีคุณภาพ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตลอดจนเป็นกำลังในการพัฒนาเศรษฐกิจพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าในอนาคต (สำนักพัฒนาครูและ

บุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ จึงนับเป็นก้าวแรกที่สำคัญของการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าและเติบโตไปในทิศทางที่เหมาะสม การศึกษาจึงเปรียบเสมือนเข็มทิศที่ชี้แนะทิศทางความรุ่งเรืองหรือความเสื่อมถอยของสังคม โดยเฉพาะในระดับ สถานศึกษานั้น การพัฒนาวิชาชีพครูในยุคใหม่ภายใต้ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษามี ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีจุดเน้นอยู่ที่ความสามารถในเชิงสมรรถนะเป็นฐานในการทำงานทางวิชาชีพซึ่งมี ความจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเสริมสร้างองค์ความรู้ ใหม่เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่สังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

ครูในสถานศึกษายังประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากครูจำนวนมากยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเท่าที่ควร ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ในหลายด้านยังขาดประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการออกแบบการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารและนำหลักสูตรไปใช้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน รวมถึงการดำเนินการวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรูญศักดิ์ พุดน้อย (2558, หน้า 256) ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า สถานศึกษาไม่ใช้ระบบบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ ไม่มีการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษาและแนวปฏิบัติของครู ส่วนใหญ่ไม่จัดทำแผนการเรียนรู้รายวิชา แผนการเรียนรายภาคตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้สถานศึกษาไม่มีการกำกับ ดูแลและส่งเสริม ให้แก้ปัญหาในลักษณะของการวิจัยขาดการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนา วิธีการจัด กระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง อีกทั้งขาดการพัฒนาเครื่องมือในการวัด และประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ (ชนานันท์ สุตโต, 2566, หน้า 3)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานแนวคิดมาจาก ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) แนวคิดดังกล่าวอธิบายว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนได้เผชิญกับประสบการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างลึกซึ้งหรือสามารถจดจำได้ในระยะยาวเมื่อผู้เรียนมีโอกาสมือปฏิบัติและสร้างความเข้าใจจากประสบการณ์ของตนเองตามแนวคิด

พัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ สมองของผู้เรียนจะมีการจัดระบบข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่ผ่านกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) โดยเริ่มจากการดูดซึมข้อมูลใหม่ (Assimilation) เมื่อข้อมูลนั้นสอดคล้องหรือเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือโครงสร้างทางปัญญาเดิมที่มีอยู่ แต่หากข้อมูลใหม่ไม่สอดคล้องกับความรู้เดิม ผู้เรียนจะเกิดความสงสัยหรืออยู่ในภาวะไม่สมดุล จากนั้นสมองจะปรับโครงสร้างทางปัญญา เพื่อให้เกิดความเข้าใจใหม่และกลับสู่สภาวะสมดุล กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญานี้อาจเกิดขึ้นจากการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม การสอบถามผู้รู้ หรือการค้นพบคำตอบด้วยตนเอง จนทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น แล้วจึงนำความรู้ใหม่ไปจัดเก็บในโครงสร้างทางปัญญาที่ได้รับการปรับเปลี่ยนแล้ว นอกจากนี้ การเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนอาจแตกต่างกันได้ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อการตีความและความเข้าใจต่อสิ่งเดียวกันของแต่ละบุคคล (วารินทร์พร พันเพ็ญฟู, 2563, หน้า 196–197)

สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน สมรรถนะดังกล่าวหมายถึงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถของครูในการนำความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยครูสามารถเลือกใช้วิธีการหรือกลยุทธ์การสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน รวมทั้งมีการนำสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครอบคลุมถึงคุณลักษณะของครูที่ช่วยสนับสนุนให้กระบวนการจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นความสามารถของครูที่เกิดจากการบูรณาการองค์ความรู้และทักษะในหลายด้าน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ประยูร บุญใช้, 2563, หน้า 243)

การพัฒนาสมรรถนะของครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกถือเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของครู เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถของครูในการออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะและ

ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ทั้งในด้านการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต การพัฒนาครูในด้านนี้ยังครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้ครูนำวิธีการและเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมภายในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทั้งระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ของครูยังจำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้และกระบวนการที่เหมาะสมในการ บริหารจัดการความรู้ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพตาม เป้าหมายที่กำหนด อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการค้นหา แนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาศักยภาพของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การ จัดการเรียนรู้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ส่งผลให้สามารถสร้าง องค์ความรู้ใหม่และนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ (ยุภาลัย มะลิซ้อน, 2563, หน้า 3-4)

จากผลการทดสอบระดับชาติของนักเรียนในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในปีการศึกษา 2567 พบว่า ผลการประเมิน ความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ ระดับประเทศ นอกจากนี้ ผลการประเมินความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน (NT) ยังแสดง ให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยในทุกรายวิชาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเช่นเดียวกัน รวมถึงผล การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ที่มีคะแนนเฉลี่ยในทุกวิชาต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยของประเทศด้วยเช่นกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2567, ออนไลน์) ผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหานี้คือสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน หากครูมี ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ก็จะสามารถ ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงพัฒนาสื่อและ นวัตกรรมทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถดำเนินการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น (ทักษิณ เกตุตัน, 2561, หน้า 21)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ซึ่งเป็นการแสดงออกในการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ลงมือปฏิบัติผ่านกระบวนการคิด มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลของการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยตนเองและระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน จนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน และนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ประกอบด้วยอะไรบ้าง
2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่ควรจะเป็นและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน อยู่ในระดับใด
3. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่ควรจะเป็นและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ความสำคัญของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. การวิจัยทำให้ทราบองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดนำไปเป็นกรอบในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. การวิจัยทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดนำไปส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้จัดอบรมพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ซึ่งเป็นการพัฒนาตนเองและพัฒนาองค์กร เพื่อคุณภาพของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

1.1 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ

1.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1.2.1 อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการศึกษาประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา วิชยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาวิชาเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการศึกษาประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

1.2.3 ครู วิทย์ฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาวิชาเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่ควรจะเป็นและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

2.1 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 2,013 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 203 คน ครู จำนวน 1,810 คน จากทั้งหมด 181 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2568, หน้า 7)

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2568 กำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน วาโรเพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 191) จำนวน 322 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน ครู จำนวน 230 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multiple stage sampling)

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

3.1 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการพิจารณาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

3.2.1 อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษา และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3.2.2 ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ทางด้านการบริหารการศึกษา วิชยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

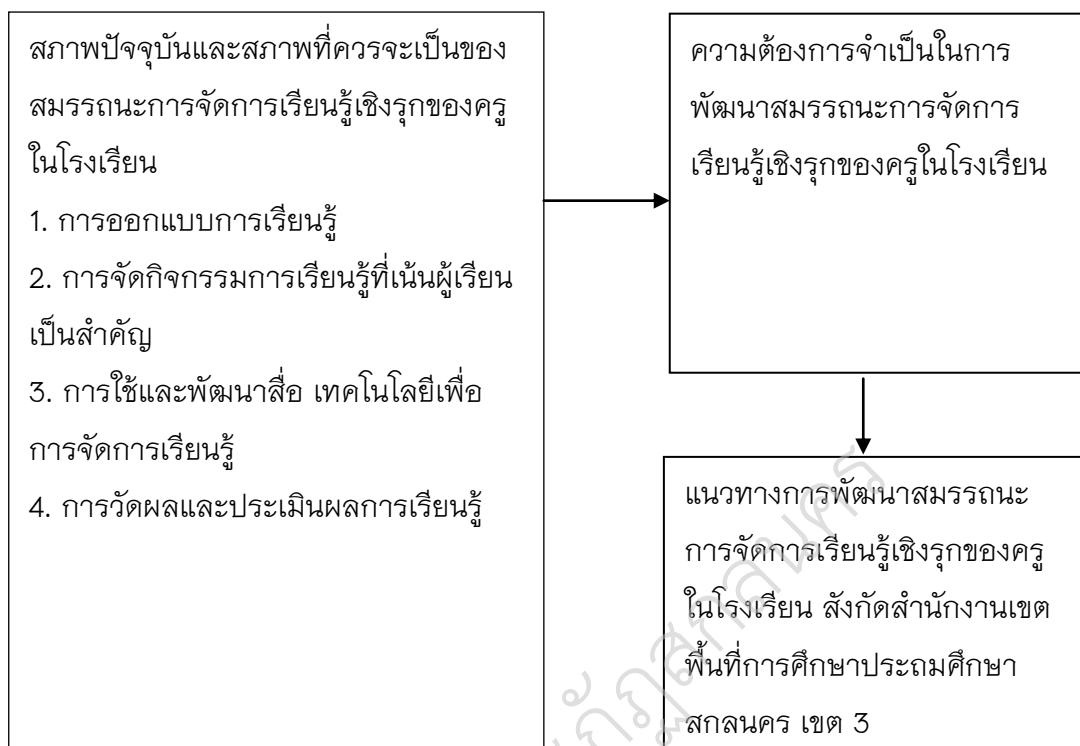
3.2.3 คีษานิเทศก์ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ทางด้านการศึกษา วิชยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การนิเทศ การศึกษาหรือประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3.2.4 ครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการศึกษา วิชยฐานะชำนาญ การพิเศษ ขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยของ ยุภาลัย มะลิซ้อน (2563); วารินทร์พร พันเฟื่องฟู (2563); ศักดินรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563); เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565); จิณัฐตา วรณเกษม (2566); ธนสุชาพร มิ่งขวัญ (2566); ภาสุดา ภาคาผล (2566); วาสนา โพธิ์ศรี (2566); รณชิต อภัยวาทีน (2567); Stacy (2015) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก 2) การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 4) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

จากกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังกล่าว สามารถนำไปเขียนกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ความสามารถของครูในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ผ่านการลงมือปฏิบัติ การคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบตามหลักสูตรสถานศึกษา และมาตรฐานการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนอย่างรอบด้าน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดและการปฏิบัติ เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อน

ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรอบด้าน

1.2 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ความสามารถของครูในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน เลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริงและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีการวัดผลและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3 การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของครูที่แสดงออกถึงการศึกษาวเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีลักษณะน่าสนใจและดึงดูดความสนใจ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและจำนวนนักเรียน สามารถเก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อมและเทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดหรือนำความรู้ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้สอนไปยังผู้เรียนให้เข้าใจความหมายได้ตรงกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของครูในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง มีการออกแบบและสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้ ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการวัด และนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการวิเคราะห์และระบุความแตกต่างระหว่าง สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นที่ต้องการได้รับการแก้ไข โดยมีการจัดเรียงลำดับ ความสำคัญของความต้องการจำเป็น เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนา หรือแก้ไขปัญหา ให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง โดยใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง ด้วยวิธีการหาค่าดัชนี $PNI_{modified}$ อันเป็นค่าที่ได้จากผลต่างของระดับมาตรวัดค่าสภาพที่ ควรจะเป็นและค่าสภาพปัจจุบัน แล้วจึงเทียบกับ

ระดับมาตรวัดค่าสภาพปัจจุบัน ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ นั้น หากมีค่ามาก แสดงว่าเป็นสภาพที่มีความต้องการจำเป็นมาก

3. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการที่ทำให้ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในด้านการใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยด้านละ 11 แนวทางการพัฒนา

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2568

5. ครู หมายถึง ข้าราชการครู ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2568

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดำรง เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.1 ความหมายของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.2 ความสำคัญของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.3 องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.3.1 การออกแบบการเรียนรู้
 - 1.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 1.3.3 การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
 - 1.3.4 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
 - 1.4 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.2 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.3 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.4 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

1.1 ความหมายของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

วารินทร์พร พันเพ็ญ (2563, หน้า 196) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ความสามารถในการออกแบบและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ อย่างเต็มที่ โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ

ร่วมกันสะท้อนผลการเรียนรู้ ทั้งระหว่างผู้เรียนด้วยตนเองและระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้และความเข้าใจได้ด้วยตนเอง

ศักดิ์นรินทร์ นิรรัตนศิริกุล (2563, หน้า 38) กล่าวว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ และได้ลงมือปฏิบัติจริง พร้อมทั้งใช้ทักษะการคิดในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา รวมถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะที่หลากหลายและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565, หน้า 22) กล่าวว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความเข้าใจ ศึกษา ค้นคว้า ด้วยตนเอง รวมทั้งร่วมกันอภิปราย นำเสนอ และสรุปความคิดรวบยอด โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ ตลอดจนความถนัดของผู้เรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง มากกว่าการได้รับความรู้จากการบรรยายเพียงอย่างเดียว

ธนสุภาพร มิ่งขวัญ (2566, หน้า 43) กล่าวว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ความสามารถของครูในการสร้างและนำเสนอประสบการณ์การเรียนรู้ที่กระตุ้นความรู้ และความคิดของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเข้าใจและมีคุณค่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกนี้ต้องมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมการคิดเชิงวิเคราะห์ สร้างสรรค์และการแก้ปัญหาอย่างเป็นอิสระ

Meyers & Jones (1993, p. 50) กล่าวว่า สมรรถนะการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การให้ผู้เรียนได้ฟัง พูด อ่าน เขียน แสดงความคิดเห็น และแก้ไขปัญหา ในระหว่างการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายรูปแบบ ผู้เรียนจำเป็นต้องนำความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมเหล่านั้น

Petty (2004, p. 185) กล่าวว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยครูผู้สอนทำ

หน้าที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มากกว่าการที่ผู้เรียนจะได้รับความรู้จากการบรรยายเพียงอย่างเดียว

Biech (2015, p. 35) กล่าวว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างจากการเรียนรู้แบบตั้งรับ (Passive Learning: PL) โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดในหลายระดับ เช่น การคิดวิเคราะห์ การประเมิน และการคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งได้พัฒนาทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน การตั้งคำถาม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการลงมือปฏิบัติจริง นอกจากนี้ ผู้สอนยังให้ความสำคัญกับพื้นฐานความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

Gifkins (2015, p. 150) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาในหลากหลายรูปแบบ พร้อมทั้งแสดงแนวคิดหรือความคิดเห็นผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ หรือกระบวนการรวบรวมและจัดการข้อมูลเพื่อกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา แทนการเรียนรู้ที่เน้นการรับข้อมูลจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการทำกิจกรรม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการนำหลักการหรือความรู้ไปประยุกต์ใช้ อันจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดระดับสูงและการคิดเชิงวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน

จากความหมายข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ความสามารถของครูในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ผ่านการลงมือปฏิบัติ การคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

1.2 ความสำคัญของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

วารินทร์พร พันเฟื่องฟู (2563, หน้า 197-198) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะและองค์ความรู้ที่ได้รับไปเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริง เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเตรียม

ความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต ทั้งนี้ ผู้สอนจะนำรูปแบบและเทคนิค การสอนที่หลากหลายมาใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีความสำคัญ ดังนี้

1) ผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการสอนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือ ผสมผสานหลายวิธีในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยเป็นแนวทางการสอนที่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ในขณะที่ ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้กำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ พร้อมทั้งให้การ สนับสนุนและเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม ส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชั้นเรียน นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยผู้เรียนได้รับการ ส่งเสริมให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งเอื้อต่อการปรับตัวและ การอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ในการเรียนรู้ มีความต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้มี ความหมายมากยิ่งขึ้น ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดในระดับสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผลได้

2) ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นอิสระ โดยเฉพาะ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาส ได้ลงมือปฏิบัติและฝึกพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงอย่างต่อเนื่อง ในกระบวนการนี้ ผู้สอน จะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการพัฒนาทักษะดังกล่าว โดยใช้การตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริงได้ กิจกรรมเหล่านี้อาจสอดแทรกระหว่างการ บรรยายหรือการมอบหมายงาน ทั้งในรูปแบบงานรายบุคคล งานกลุ่มย่อย หรือกิจกรรม ที่ผู้เรียนทำร่วมกันทั้งชั้นเรียน เช่น การให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแก้ปัญหาจากสถานการณ์ หรือกรณีศึกษา นอกจากนี้ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้อภิปรายหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลยังเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยพัฒนาการคิดขั้นสูงและทักษะการให้เหตุผลเชิงตรรกะ ครูสามารถ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือมุมมองในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเขียนแสดง ความคิดเห็นภายในระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ 5-10 นาที การจัดกิจกรรมโต้เถียงที่ระหว่าง

กลุ่มย่อย หรือการอภิปรายร่วมกันทั้งชั้นเรียน โดยผู้สอนสามารถเลือกใช้หรือผสมผสานเทคนิคเหล่านี้ได้ตามความเหมาะสม

3) ช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง และใช้วิธีการที่เหมาะสม จะช่วยพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาใช้เวลาช่วงสั้น ๆ ในการสนทนา คิดวิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการทำงานแบบร่วมมือ เช่น การอภิปรายร่วมกัน การทำกิจกรรม หรือการปฏิบัติงานในกลุ่มย่อย รวมถึงกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำงานเป็นคู่เพื่อร่วมกันคิดหาคำตอบหรือแก้ไขปัญหาภายในระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ 1-5 นาที หากนำเทคนิคเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการบรรยาย จะช่วยเสริมสร้างความจำและความเข้าใจของผู้เรียน พร้อมทั้งพัฒนาทักษะการสื่อสาร การตระหนักรู้ในตนเอง และการเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างไรก็ตาม เทคนิคดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น เมื่อผู้สอนมีการเฉลยคำตอบ พร้อมทั้งอธิบาย วิเคราะห์ และให้เหตุผลสนับสนุนคำตอบที่ถูกต้อง รวมถึงชี้แจงเหตุผลว่าทำไมแนวทางหรือคำตอบอื่นจึงไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้อง

4) ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการเรียนรู้ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการออกแบบหรือพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อสำหรับการอภิปราย หรือกำหนดประเด็นในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องที่ตนสนใจการมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าวจะช่วยเพิ่มความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนเกิดความสนใจและมีความกระตือรือร้น พร้อมทั้งร่วมกันสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ก็จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่หลากหลายในการบรรลุเป้าหมายทางการเรียนรู้ตามศักยภาพและความต้องการของตนเอง

ดักคีนรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563, หน้า 39) กล่าวว่า มรรณณะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกถือเป็นความสามารถที่สำคัญของครูผู้สอนในการดำเนินกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้าน

ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565, หน้า 23) กล่าวว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างสูงสุด ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมกับสื่อหรือสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นจริง ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลได้ดี อีกทั้งยังช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงต่อไป

จิณัฐตา วรณเกษม (2566, หน้า 31) กล่าวว่า ความสำคัญของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การจัดการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ ขณะเดียวกันผู้สอนทำหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และใช้กระบวนการคิดพิจารณาสิ่งที่ได้ปฏิบัติ เพื่อนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริงต่อไป

ธนสุชาพร มิ่งขวัญ (2566, หน้า 46) กล่าวว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนต้องมีเพื่อที่จะได้จัดกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิดพร้อมการลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดของตนเองทั้งด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดี

รณชิต อภัยวาทีน (2567, หน้า 33) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการของครูผู้สอนที่ใช้ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ตามเป้าหมาย ตลอดจนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม

Cambridge Assessment International Education (2019, p. 80) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของสมรรถนะการเรียนรู้เชิงรุก

1. การเรียนรู้เชิงรุก มีฐานแนวคิดมาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ตามบริบทในการแก้ปัญหา ผลักดันการเรียนรู้อย่างเข้าใจและมีความหมายแก่ผู้เรียน

2. การเรียนรู้เชิงรุก กระตุ้นผู้เรียนให้มีอิสระในการเรียนรู้ สามารถควบคุมหรือออกแบบการจัดการเรียนรู้ของตนนำไปสู่ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลักษณะการเรียนรู้เพื่อเรียนรู้

3. ผู้เรียนสามารถแก้ไขวิสัยทัศน์ ปรับทัศนคติตามความเข้าใจของตนเองได้อย่างอิสระ

จากความสำคัญข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสำคัญของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริงกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมที่หลากหลายครูต้องมีความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติและสร้างปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน ช่วยพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน การสื่อสารและสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.3 องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังต่อไปนี้

ยุภาลัย มะลิซ้อน (2563, หน้า 235) ได้เสนอองค์ประกอบ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

- 1) การออกแบบการเรียนรู้
- 2) การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
- 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดระดับสูงและปฏิบัติ
- 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

วารินทร์พร พันเฟื่องฟู (2563, หน้า 193) ได้เสนอองค์ประกอบ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

- 1) การออกแบบการเรียนรู้
- 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
- 3) การเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้
- 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ศักดิ์นรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563, หน้า 41) ได้เสนอองค์ประกอบ
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

- 1) การออกแบบการเรียนรู้
- 2) จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- 4) การวัดประเมินผลการเรียนรู้

เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565, หน้า 27) ได้เสนอองค์ประกอบสมรรถนะด้าน
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

- 1) การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก
- 2) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก
- 3) การใช้และพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 4) การประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จิณัฐตา วรรณเกษม (2566, หน้า 40) ได้เสนอองค์ประกอบสมรรถนะ
ด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1) การออกแบบการเรียนรู้
- 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- 4) การวัดประเมินผล

ธนสุชาพร มิ่งขวัญ (2566, หน้า 55) ได้เสนอองค์ประกอบ สมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

- 1) ออกแบบการเรียนการสอน
- 2) ใช้วิธีการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้
- 3) การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการสอน
- 4) ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 5) การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ

ภาสุดา ภาคาผล (2566, หน้า 23) ได้เสนอองค์ประกอบ สมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

- 1) การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
- 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 4) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วาสนา โพธิ์ศรี (2566, หน้า 28-29) ได้เสนอองค์ประกอบ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

- 1) การออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดและการปฏิบัติ
- 3) การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เชิงรุก

รณชิต อภัยวาทีน (2567, หน้า 37) ได้เสนอองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

- 1) ความรู้ด้านเนื้อหาวิชาที่สอน ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน
- 2) การพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้
- 3) การพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 4) การจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

Stacy (2015, p. 20) ได้เสนอองค์ประกอบ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

- 1) ออกแบบการเรียนการสอน
- 2) ใช้วิธีการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้
- 3) การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการสอน
- 4) ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน

จากทัศนะของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ เพื่อสรุปองค์ประกอบของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

องค์ประกอบ สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ ของครู	นักวิชาการ/นักวิจัย	ยุภาลัย มะลิซ้อน (2563)	วกรินทร์พร พันธุ์ทอง (2563)	ศักดิ์รินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563)	เพชรจันทร์ ภูประวัง (2565)	จิณัฐตา วรรณเกษม (2566)	ธนสุชาพร มิ่งขวัญ (2566)	ภาสุดา ภาดาพล (2566)	วาสนา โพธิ์ศรี (2566)	รณจิต อภัยวาทีน (2567)	Stacy (2015)	ความถี่	ร้อยละ	ตัวแปรที่ตัดสรร
1. การออกแบบการเรียนรู้												9	90	✓
- การออกแบบการเรียนรู้		✓	✓	✓		✓								
- การออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก									✓					
- การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					✓									
- การพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้										✓				
- ออกแบบการเรียนรู้การสอน						✓					✓			
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ												10	100	✓
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดระดับสูงและปฏิบัติ		✓							✓					
- การเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้			✓											
- จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				✓	✓	✓				✓	✓			
- การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ							✓							
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก								✓						

ตาราง 1 (ต่อ)

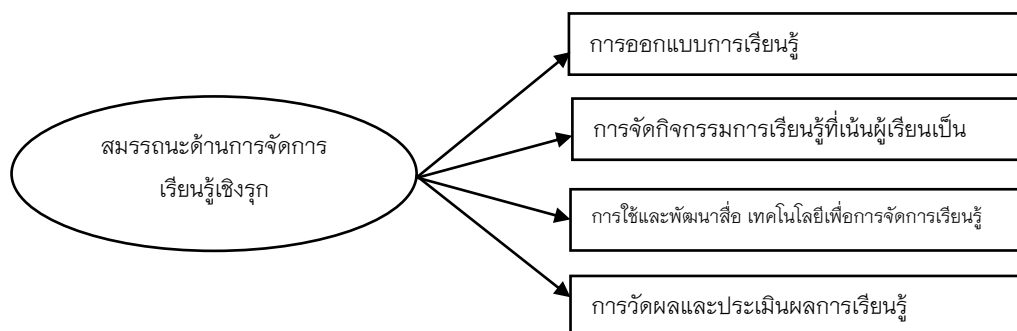
องค์ประกอบ สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้	นักวิชาการ/นักวิจัย										รวม	ร้อยละ	ตัวแปรที่ตัดสิน
	ยุภาลัย มะลิซ้อน (2563)	วารินทร์พร พันเพ็ญ (2563)	ศักดิ์รินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563)	เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565)	จิตติธาดา วรรณเกษม (2566)	ชนสุชาพร มิ่งขวัญ (2566)	ภาสุดา ภาคานล (2566)	วาสนา โพธิ์ศรี (2566)	รณชิต อภัยวาทีน (2567)	Stacy (2015)	ความถี่	ร้อยละ	
3. การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้											10	100	✓
- การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การจัดการเรียนรู้	✓		✓		✓								
- การพัฒนาสื่อนวัตกรรมการ เรียนรู้		✓											
- การใช้และพัฒนาสื่อและ แหล่งเรียนรู้แบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก				✓			✓	✓					
- การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อ ในการสอน						✓				✓			
- การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา									✓				
4. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้											3	30	
- การจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้		✓											
- การจัดทำแผนการเรียนรู้ เชิงรุก							✓						
- ใช้วิธีการสอนที่ตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียนได้						✓							
5. ความรู้ด้านเนื้อหาวิชาที่ สอน ทฤษฎีการเรียนรู้และ การสอน									✓		1	10	

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้	นักวิชาการ/นักวิจัย										ความถี่	ร้อยละ	ตัวแปรที่ตัดสรร
	ยุภาลัย มะลิซ้อน (2563)	วกรินทร์ พันธ์เพ็ญ (2563)	ศักดิ์รินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563)	เพชรจันทร์ ภูประวัง (2565)	จิณัฐตา วรรณเกษม (2566)	ธนสุภาพร มิ่งขวัญ (2566)	ภาสตา ภาดาผล (2566)	วาสนา โพธิ์ศรี (2566)	รณจิตต์ อภัยวาทีน (2567)	Stacy (2015)			
6. การวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้											10	100	✓
- การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ตามสภาพจริง	✓												
- การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้		✓	✓				✓		✓				
- การประเมินผลการเรียนการ สอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิง รุก				✓									
- การวัดประเมินผล					✓								
- ประเมินการเรียนรู้ของ ผู้เรียน						✓				✓			
- การวัดและประเมินผล การเรียนรู้เชิงรุก								✓					
รวม	4	5	4	4	4	5	4	4	5	4			

จากตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้รวมองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ที่มีลักษณะสอดคล้องกันเข้าเป็นองค์ประกอบเดียวกันได้ จำนวน 6 องค์ประกอบ จากนั้นใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 5 หรือร้อยละ 50 ขึ้นไปในการเลือกองค์ประกอบตามกระบวนการจัดการเรียนรู้จะได้องค์ประกอบทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การออกแบบการเรียนรู้
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
- 4) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

รายละเอียดขององค์ประกอบที่ได้รับการคัดเลือก มีดังนี้

1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

1.1 ความหมายการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ศักดิ์นรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563, หน้า 42) กล่าวว่า การออกแบบการเรียนรู้ หมายถึง การนำเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไปวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวางแผนการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่จะใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565, หน้า 28) กล่าวว่า การออกแบบกิจกรรมและการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การกำหนดโครงสร้างและแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้เห็นภาพรวมของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำไปใช้ในการวางแผนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมที่จะบรรจุอยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุผลตามเป้าหมาย

อลงกรณ์ อัครโสวรรณ (2566, หน้า 13) กล่าวว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการวางแผนหรือวางแผนองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เห็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน โดยมีพื้นฐานจากทฤษฎี หลักการและแนวคิดที่มุ่งเน้นในการเลือกเนื้อหาและประสบการณ์ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้

ทักษะและเจตคติ และผลลัพธ์ที่ได้จากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ก็คือแผนการจัดการเรียนรู้

วาสนา โพธิ์ศรี (2566, หน้า 29) กล่าวว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการวางแผนและกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยมีการพิจารณาและวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เช่น แนวคิดหรือทฤษฎีการสอน สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีการประเมินผล ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนด

Reigeluth & CarrChellman (2009, p. 32) กล่าวว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการสำหรับการตัดสินใจเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ดีที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้และพฤติกรรม

จากความหมายข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบตามหลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนอย่างรอบด้าน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดและการปฏิบัติ เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรอบด้าน

ตาราง 2 นิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ของการออกแบบการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
การออกแบบการจัดการเรียนรู้	ความสามารถของครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบตามหลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนอย่างรอบด้าน	1. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้ 2. นำมาตรฐานการเรียนรู้มาวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดและการปฏิบัติ เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรอบด้าน	3. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน 4. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน 5. ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดและการปฏิบัติ 6. เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา 7. ออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1 ความหมายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ

บุษกร สุวรรณศร (2563, หน้า 17) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางปัญญา ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้า ทดลองและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยวิธีการที่เขานิยามค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้และมีการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริงด้วยการวัดที่หลากหลายวิธี

ศักดิ์รินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563, หน้า 45) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ให้

ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้และความเข้าใจได้ด้วยตนเอง ผ่านการใช้สื่อและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ในขณะที่ครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุน ให้คำแนะนำ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน

สุพิชญา พันธุ์เดช (2563, หน้า 10) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ สามารถพึ่งตนเองได้ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีอิสระภาพ เรียนรู้อย่างมีความสุขทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมในกิจกรรมที่ผู้สอนจัดขึ้น

วริษา เจียวิริยบุญญา (2564, หน้า 32) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในการสร้างองค์ความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ โดยครูใช้เทคนิคกระบวนการจัดสถานการณ์การเรียนรู้เพื่อให้กิจกรรมและสาระการเรียนรู้ตรงกับความถนัด ความสามารถ ความสนใจของ ทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพ

เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565, หน้า 27) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพ ด้วยการศึกษาค้นคว้า ผูกปฏิบัติ ผูกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไปมีความสุขที่จะเรียน เน้นความต้องการของผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางทางความรู้ ความคิด โดยเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนหาความรู้ ศึกษาสิ่งที่อยากรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้แนะนำ

ธนสุชาพร มิ่งขวัญ (2566, หน้า 55) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ หมายถึง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการวางแผนที่ชัดเจนและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาเสริมสร้างโอกาสการเรียนรู้ของผู้เรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติตามหลักการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นอกจากนี้ยังมีการประเมินความคืบหน้าของผู้เรียนในทุก ๆ กิจกรรมเพื่อปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้ต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วาสนา โพธิ์ศรี (2566, หน้า 37) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะด้านการคิดและการลงมือปฏิบัติ หมายถึง การออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างหลากหลาย พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการเรียนรู้ มีการสะท้อนความคิดเห็น และร่วมกันสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการคิดและการเรียนรู้ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งก่อให้เกิดประสบการณ์ตรง ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากความหมายข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ความสามารถของครูในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความใส่ใจของผู้เรียน เลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริง และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีการวัดผลและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 3 นิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความสามารถของครูในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความใส่ใจของผู้เรียน เลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	1. จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความใส่ใจของผู้เรียน 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ 3. จัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 5. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริง

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็น สำคัญ	ในการสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริม ทักษะการคิด วิเคราะห์ การลง มือปฏิบัติจริงและการทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการเลือกใช้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย และมีการวัดผล และประเมินพัฒนาการของ ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	6. เลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ 7. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม 8. มีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย 9. มีการวัดผลและประเมินพัฒนาการของ ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

3. การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

3.1 ความหมายการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

วารินทร์พร พันเพ็ญฟู (2563, หน้า 200) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการหรือพฤติกรรมในการสร้างสรรค์และปรับปรุงสื่อหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติจริง และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง กระบวนการดังกล่าวประกอบด้วย การออกแบบสื่อนวัตกรรม การพัฒนาและปรับปรุงสื่อ การเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินผล การนำสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ไปใช้

ศักดิ์นรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563, หน้า 47) กล่าวว่า การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หมายถึง การที่ครูผู้สอนคัดเลือก สร้างสรรค์ หรือปรับปรุงวัสดุ อุปกรณ์ รวมถึงเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างถูกต้องและตรงกัน สื่อที่ใช้เป็นตัวกลางในการสื่อสารความรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน

เรียกว่า สื่อการสอน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุผลตามจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565, หน้า 39-40) กล่าวว่า การใช้และพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การที่ครูผู้สอนสร้างสรรค์หรือคัดเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้มาใช้เป็นตัวกลางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สื่อและแหล่งเรียนรู้เหล่านี้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความต้องการหรือเนื้อหาที่ครูต้องการสื่อไปยังผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

ภาสุดา ภาคาผล (2566, หน้า 23) กล่าวว่า การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกถึงการเลือกใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียนและการแนะนำวิธีการเข้าถึงการเลือก การวิเคราะห์และการประเมินข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียน

วาสนา โพธิ์ศรี (2566, หน้า 44) กล่าวว่า การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หมายถึง การที่ครูเลือกใช้หรือพัฒนา วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิควิธีการเพื่อใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดหรือนำความรู้ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้สอนไปยังผู้เรียนให้เข้าใจความหมายได้ตรงกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

จากความหมายข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของครูที่แสดงออกถึงการศึกษาและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีลักษณะน่าสนใจและดึงดูดความสนใจ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและจำนวนนักเรียน สามารถเก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อมและเทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดหรือนำความรู้ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้สอนไปยังผู้เรียนให้เข้าใจความหมายได้ตรงกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

ตาราง 4 นิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ของการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี
เพื่อการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการ จัดการเรียนรู้	ความสามารถของครูที่แสดงออก ถึงการศึกษาและวิเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้ เลือกใช้ สื่อที่มีคุณภาพ มีลักษณะ น่าสนใจและดึงดูดความสนใจ มี ความเหมาะสมกับผู้เรียนและ จำนวนนักเรียน สามารถเก็บ รักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อมและเทคนิควิธีการ ที่หลากหลายเพื่อใช้เป็นตัวกลาง ในการถ่ายทอดหรือนำความรู้ใน ลักษณะต่าง ๆ จากผู้สอนไปยัง ผู้เรียนให้เข้าใจความหมายได้ ตรงกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ของ การเรียนการสอนที่กำหนดไว้	1. ศึกษาและวิเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้ 2. จัดแหล่งเรียนรู้ และเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย 3. เลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีที่มี คุณภาพ 4. เลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ เหมาะสมกับลักษณะของ ผู้เรียน 5. เลือกสื่อที่มีลักษณะ น่าสนใจและดึงดูดความสนใจ 6. เลือกใช้สื่อที่มีความ เหมาะสมกับผู้เรียนและ จำนวนนักเรียน 7. เลือกใช้สื่อที่สามารถเก็บ รักษา และบำรุงรักษาได้ สะดวก 8. เลือกสื่อที่มีความเหมาะสม กับสภาพแวดล้อม 9. พัฒนาตนเองในการผลิต และพัฒนาสื่อการเรียน การสอน

4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 ความหมายการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 49) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ไว้ว่าหมายถึง กระบวนการซึ่งประกอบด้วยกระบวนการย่อย ได้แก่ การวัดผล (measurement) และการประเมินผล (assessment) ทั้งการวัดผลและประเมินผลมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออก ในทางการศึกษาจึงมักใช้คำว่า “การวัดประเมินผล” ในการออกแบบการเรียนการสอนซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้บรรลุผลการเรียนรู้ การวัดประเมินผลในที่นี้จึงหมายถึงการวัดประเมินผลการเรียนรู้ (assessment of learning) ซึ่งเป็นกระบวนการรวบรวมหลักฐาน ข้อมูลเชิงประจักษ์ต่าง ๆ เมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณค่าในการบรรลุวัตถุประสงค์

วารินทร์พร พันเพ็ญฟู (2563, หน้า 200) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครอบคลุมการพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้ในการวัดและประเมินผล การคัดเลือกวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินผล ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้

ศักดิ์รินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563, หน้า 50) กล่าวว่า การวัดประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดคือกระบวนการได้มาซึ่งค่าตัวเลขโดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม การประเมินคือการแปลค่าจากตัวเลขที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน

เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565, หน้า 45) การประเมินผลการเรียนรู้ การสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การประเมินที่มุ่งสะท้อนความรู้และความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนในสถานการณ์หรือบริบทใกล้เคียงกับชีวิตจริง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงานจริงจนเกิดผลงานที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือปรึกษาร่วมกับผู้สอนและเพื่อนร่วมเรียน ผลจากการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ภาสุมดา ภาคาผล (2566, หน้า 23) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมหรือการดำเนินการที่แสดงถึงการใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งการประเมินตามสภาพจริง โดยมีการเลือกใช้วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม

วาสนา โพธิ์ศรี (2566, หน้า 44) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวัดมาพิจารณา วิเคราะห์ และแปลความหมาย เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจหรือสรุปคุณภาพและคุณลักษณะต่าง ๆ จากผลการวัด สารสนเทศที่ได้จากการประเมินการเรียนรู้สามารถสะท้อนถึงประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

Thomas (2018, อ้างถึงใน เพชรจันทร์ ภูทะวัง 2565, หน้า 44-45) กล่าวว่า ความหมายของการประเมินผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การวัดและประเมินผลทางการศึกษา ซึ่งเป็นการรวมความหมายของคำ 2 คำ ได้แก่ การวัดหรือการวัดผล (Measurement) และการประเมินหรือการประเมินผล (Evaluation) โดยทั้งสองคำมีความหมายที่แตกต่างกัน แต่โดยทั่วไปมักใช้ควบคู่กันเสมอ คือ การวัดและประเมินผล หรือการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ครอบคลุมความหมายได้อย่างครบถ้วน

จากความหมายข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของครูในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง มีการออกแบบและสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้ ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการวัด และนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ตาราง 5 องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ของการวัดผลและ
ประเมินผลการเรียนรู้

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
การวัดผลและ ประเมินผลการ เรียนรู้	ความสามารถของครูในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนที่ หลากหลายและประเมินตาม สภาพจริง มีการออกแบบและสร้าง เครื่องมือการวัดผลและประเมินผล อย่างหลากหลาย นำเครื่องมือวัดและ ประเมินผลไปใช้ ตรวจสอบและ วิเคราะห์ผลการวัด และนำผลการ ประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ประเมินการ เรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้	1. ออกแบบและสร้างเครื่องมือ การวัดผลและประเมินผลอย่าง หลากหลาย 4. นำเครื่องมือวัดและ ประเมินผลไปใช้ 3. เลือกใช้เครื่องมือวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนที่ หลากหลาย 4. วัดและประเมินผลการ เรียนรู้ผู้เรียนตามสภาพจริง 5. ตรวจสอบและวิเคราะห์ผล การวัด 6. นำผลการประเมินการ เรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้

1.4 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ได้มีนักวิชาการศึกษาให้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิง
รุกไว้ดังนี้

นันทพร วงศ์ฮิสรยาห์ (2566, หน้า 69) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนา
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยสรุปผลเป็น รายด้านได้ดังนี้

1. ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียน
มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาให้เป็นหลักสูตรที่
สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้งนี้ หากผู้บริหารไม่กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่
ชัดเจน อาจส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารมอบหมายให้ครูจัดทำช่องทางการสื่อสารออนไลน์ระหว่างครูและผู้ปกครอง เช่น กลุ่มไลน์ของผู้ปกครอง หรือห้องแชทในเฟซบุ๊ก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ หากช่องทางการสื่อสารออนไลน์มีความสะดวก จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารจัดการอบรมครูเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการสร้างสื่อเทคโนโลยี ทั้งนี้ หากครูมีความรู้ในการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จะช่วยให้สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้หรือเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอจะช่วยให้ครูสามารถสร้างสื่อหรือเครื่องมือการสอนได้ดียิ่งขึ้น และช่วยให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับตัวชี้วัด ทั้งนี้ อาจเกิดข้อจำกัดจากการปฏิบัติของครูที่ยังขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

อนัญญา สุวรรณ (2567, หน้า 872) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1. ครูพัฒนาตนเอง ได้แก่ 1) การอบรมสื่อออนไลน์ 2) กลุ่มชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ และ 3) เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. สถานศึกษาพัฒนาครู ได้แก่ 1) จัดการประชุมส่งเสริมพัฒนาครู 2) นิเทศตรวจเยี่ยมชั้นเรียน 3) แบ่งกลุ่มย่อยครู และใช้รูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ

3. หน่วยงานต้นสังกัดพัฒนาครู ได้แก่ กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา สมรรถนะครู 2) อบรมครูและจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะครู 3) นิเทศ ติดตาม ประเมินผลสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 4) วิเคราะห์ผล และวางแผนพัฒนา สมรรถนะครูในปีการศึกษาต่อไป

2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

2.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาค้นคว้า ได้มีนักวิชาการศึกษาให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

ชญชนก ศิริโสภิตกุล (2558, หน้า 21) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและมีระบบ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังหรือสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพื่อระบุความต้องการที่มีความสำคัญและจำเป็น และนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหาให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์จริงและความต้องการ

อรุณี เสงยศมาก (2559, หน้า 27) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง เป็นกระบวนการที่เป็นระบบในเพื่อค้นหาความต้องการจำเป็น ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือแนวหาวิธีการแก้ปัญหาได้ตรงสภาพปัญหาหรือความต้องการได้อย่างแท้จริง

พีรณย์ จัตูรัส (2561, หน้า 77) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงพัฒนา ให้เกิดประสิทธิภาพต่อองค์การ

มนตรี อินตา (2562, หน้า 27) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ช่วยในการจัดลำดับความสำคัญในความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น โดยข้อมูลที่ได้จากบุคคลสามารถนำมาสู่การตัดสินใจ วางแผน การกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมและข้อมูลดังกล่าวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวก

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 76) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการระบุความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังหรือเป้าหมายที่ต้องการกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง โดยมุ่งพิจารณาความแตกต่างของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นสำคัญ จากนั้นจึงนำความแตกต่างดังกล่าวมาจัดลำดับความสำคัญ และคัดเลือกประเด็นความต้องการจำเป็นที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหรือแก้ไข

Stufflebeam (1977, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562 หน้า 37-38) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นออกเป็น 4 มุมมอง ดังนี้

1. มุมมองความแตกต่างความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานที่ต้องการกับที่สังเกตเห็นเป็นมุมมองที่มีการให้ความหมายแบบดั้งเดิม
2. มุมมองประชาธิปไตย ความต้องการจำเป็น หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดโดยกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้อง
3. มุมมองวินิจัย ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งซึ่งหากไม่ได้รับการตอบสนองหรือขาดแคลนจะทำให้เกิดอันตราย
4. มุมมองวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางที่คาดว่าจะต้องมีการปรับปรุงจากข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

Kaufman, Rojas และ Mayer (1993, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 60) การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต จากนั้นจึงนำช่องว่างดังกล่าวมาพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญ เพื่อคัดเลือกประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการหรือพัฒนา

Beadle de Palomo & Luna (1999, อ้างถึงใน ศุภฤกษ์ รักชาติ, 2554, หน้า 28) ได้กล่าวถึง การประเมินความต้องการจำเป็น คือกระบวนการในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับการกำหนดสถานภาพในปัจจุบันเพื่อระบุความต้องการจำเป็นของ บุคคลหรือพื้นที่ที่กำหนด

Koles et al (2010, pp. 1740-1741) ได้นิยามความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบในการรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหา โดยมีเป้าหมายเพื่อลดหรือปิดช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็นในอนาคต

จากความหมายข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการ วิเคราะห์และระบุความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นที่ต้องการ ได้รับการแก้ไข โดยมีการจัดเรียงลำดับ

ความสำคัญของความต้องการจำเป็น เพื่อนำมา ปรับปรุง พัฒนา หรือแก้ไขปัญหาให้ สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง

2.2 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาค้นคว้า ได้มีนักวิชาการศึกษาให้ความสำคัญของการประเมิน ความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 28) กล่าวว่า ความสำคัญของการ ประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีบทบาทสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์ หลายประการ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การวิจัยเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นถือเป็นเครื่องมือในการ บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้หน่วยงานสามารถกำหนดแผนงานหรือแนวทางการ ดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงขององค์กร อีกทั้งยังช่วยลดการใช้ ทรัพยากรโดยไม่เกิดประโยชน์

2. ผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นสามารถสะท้อน ภาพรวมและบริบทของหน่วยงานในปัจจุบัน ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผน การ กำหนดทิศทางในการพัฒนาองค์กร รวมถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้ มีความชัดเจน และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงขององค์กร

3. การประเมินความต้องการจำเป็นยังช่วยให้องค์กรสามารถกำหนด เป้าหมายการดำเนินงานจากความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งยังช่วย กระตุ้นให้โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน และสามารถติดตามหรือวัด การเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานในช่วงเวลาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

จากความสำคัญข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมินความ ต้องการจำเป็นมีความสำคัญ คือเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยในการกำหนดทิศทางในการวาง แผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการและผลการประเมินความต้องการจำเป็น ยังสามารถสะท้อนภาพบริบทที่เกิดขึ้น และนำไปสู่ การวางแผนในกำหนดแนวทางพัฒนา องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2.3 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาค้นคว้า ได้มีนักวิชาการศึกษากล่าวถึงขั้นตอนการประเมิน ความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 81–82) ได้จำแนกขั้นตอนกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น โดยอิงหลักความแตกต่างและหลักความสำคัญ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มีมุ่งหวัง
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3 และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4

Kaufman (1987, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 90–91) ได้เสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นแบบองค์รวม โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนรวม 10 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การกำหนดแนวคิด หลักการ และเหตุผลของการดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานอย่างชัดเจน
- 2) การกำหนดระดับของการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับกลาง (Middle) ระดับครอบคลุมหรือภาพรวม (Comprehensive) และระดับเชิงกลยุทธ์ (Strategic)
- 3) การกำหนดและคัดเลือกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและการประเมินความต้องการจำเป็น โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กร 2) กลุ่มผู้ที่ทำหน้าที่ดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็น และ 3) กลุ่มผู้รับบริการหรือสมาชิกในสังคมที่ได้รับผลจากการดำเนินงานขององค์กร ทั้งนี้ การคัดเลือกควรคำนึงถึงความเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มมากกว่าจำนวนบุคคล
- 4) การส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 5) การกำหนดข้อตกลงร่วมกันในทุกขั้นตอนของกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น

- 6) การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งรวมถึงการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลและการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ
- 7) การระบุความต้องการจำเป็น โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากขั้นตอนก่อนหน้ามาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดหรือชี้ให้เห็นถึงความต้องการที่สำคัญ
- 8) การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ค้นพบ
- 9) การสรุปผลร่วมกันเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น โดยอาศัยการระดมความคิดเห็นและการอภิปรายจนเกิดความเห็นพ้องร่วมกัน
- 10) การระบุปัญหาที่เกิดขึ้นและมีความจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขต่อไป

McKillip (1987, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 88) ได้แบ่งการดำเนินงานประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการระบุกลุ่มผู้ใช้
2. การระบุกลุ่มเป้าหมาย
3. การระบุรายละเอียดของความต้องการจำเป็น
4. การประเมินความต้องการจำเป็นที่สำคัญ
5. การเผยแพร่ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

Rouda & Kusy (1995, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 98) ได้แบ่งขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม เป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่ควรจะเป็น
2. การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
3. การระบุสาเหตุของปัญหาและหรือโอกาสในการพัฒนา
4. การระบุทางแก้ไขที่เป็นไปได้และโอกาสในการพัฒนา
5. การเปรียบเทียบให้เห็นผลที่ตามมาหากไม่มีการดำเนินงานแก้ไข

ปัญหาใด ๆ

6. การให้ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกอบรมหรือพัฒนาองค์กร

White (2002, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 103) ได้กำหนดกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการประเมินความต้องการจำเป็น

2. การออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็น
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการในการวางแผนการดำเนินงานการวิจัย โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ เริ่มจากการ กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัย คำถามการวิจัย ขอบเขตของการประเมินความต้องการ จำเป็น กรอบการวิจัย กลุ่มเป้าหมาย วิธีการเก็บข้อมูล เครื่องมือในการเก็บข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงาน และการใช้ผลการประเมิน ซึ่งคุณภาพของ ผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการที่ใช้ในการวิจัย หากเลือกวิธีการที่ไม่เหมาะสมจะทำให้ผลการประเมินไม่มีความตรง ขาดความน่าเชื่อถือและส่งผลต่อการวางแผนพัฒนาองค์กรหรือบุคลากร ดังนั้นในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยจึงต้องมีความเข้าใจถึงธรรมชาติและหลักวิธีการดังกล่าว เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมได้

2.4 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาค้นคว้า ได้มีนักวิชาการศึกษากล่าวถึงการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

ธัญชนก ศิริโสภิตกุล (2558, หน้า 3) กล่าวว่า การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น หมายถึง การเปรียบเทียบน้ำหนัก ความสำคัญของความต้องการจำเป็น และสรุปเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญลดหลั่นกันตามลำดับจาก ความสำคัญมากที่สุดถึงความสำคัญน้อยที่สุด

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 263-279) กล่าวว่า การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษาวเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็นจาก นั้นนำความต้องการจำเป็นมาจัดเรียงลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วน ที่ต้องได้รับการพัฒนามาก่อน ภายใต้เงื่อนไขทรัพยากรที่มีจำกัด การจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ที่มีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมาก ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ ($I = Importance$) ของ

ข้อความนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What Should Be” และมาตรวัดที่แสดงระดับที่ข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล ($D = \text{Degree of Success}$) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What Is” โดยสูตรในการคำนวณระดับความต้องการ จำเป็นแต่ละวิธีมีรายละเอียด ดังนี้

1) วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีนี้ว่า Rank Order of Difference Scores

$$MDF = I - D$$

เมื่อ I หมายถึง สภาพที่คาดหวัง

D หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

2) วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้

$$PNI = (I - D) \times I$$

เมื่อ PNI หมายถึง ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

I หมายถึง สภาพที่คาดหวัง

D หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

3) วิธี Priority Needs Index (PNI) Modified เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดังเดิมโดย นางลักขณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช เป็นวิธีการที่หาผลต่างของ $(I-D)$ แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวัง

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

เมื่อ PNI_{modified} หมายถึง ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นปรับปรุง

I หมายถึง สภาพที่คาดหวัง

D หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

4) การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางเป็น 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง และ

สภาพที่เกิดขึ้นจริง จุดที่ใช้แบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง-ต่ำ ที่กำหนด หรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมเป็นจุดตัด (Cut-off Score)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง ซึ่งให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ โดยระบุทักษะที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด ด้วยวิธีการหาค่าดัชนี $PNI_{modified}$ อันเป็น ค่าที่ได้จากผลต่างของระดับมาตรวัดค่าสภาพความคาดหวังและค่าสภาพปัจจุบัน แล้วจึงเทียบกับระดับมาตรวัดค่าสภาพปัจจุบัน ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ นั้น หากมีค่ามาก แสดงว่ามี ความต้องการจำเป็นมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งได้กำหนดระยะดำเนินการเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ประกอบด้วย

1.1 ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

1.1.1 แหล่งข้อมูล

1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1.2 การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

1.2.1 กลุ่มเป้าหมาย

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรที่ศึกษา

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2. กลุ่มเป้าหมาย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

การดำเนินการในระยะนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อ

สังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.1.1 แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย จากแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 แหล่ง ได้แก่ ยุภาลัย มะลิซ้อน (2563); วารินทร์พร พันเพ็ญ (2563); ศักดิ์รินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563); เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565); จิณัฐตา วรรณเกษม (2566); ธนสุชาพร มิ่งขวัญ (2566); ภาสดา ภาคาผล (2566); วาสนา โพธิ์ศรี (2566); รณชิต อภัยวาทีน (2567); Stacy (2015) เพื่อนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน โดยใช้ค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป หรือร้อยละ 50 เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก

1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในแบบสำรวจโครงข่ายองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน คือ แบบตารางสำรวจโครงข่ายเอกสาร

1.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ จากหลายแหล่งข้อมูล โดยใช้แบบสำรวจโครงข่ายเอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ศึกษามาสำรวจโครงข่ายองค์ประกอบ โดยการวิเคราะห์ใช้ความถี่ 5 หรือร้อยละ 50 ขึ้นไป

1.1.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่และร้อยละ

1.2 การประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

1.2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

- 1) อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการศึกษาประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยจะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาวิชาเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการศึกษาประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
- 3) ครู วิทยาลัยจะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาวิชาเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.2.1 ลักษณะเครื่องมือในการยืนยันองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ
ได้แก่

- 1 การออกแบบการเรียนรู้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ Likert (Likert Five's Rating Scale) และ บุญชม ศรีสะอาด (2554, หน้า 100) ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบ มีลักษณะเป็น
คำถามปลายเปิด

1.2.2.1 การสร้างเครื่องมือ

1) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน มาเขียนข้อคำถามตามโครงสร้างของตัวแปรที่กำหนดและสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในเรื่องความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความถูกต้องครอบคลุมประเด็นเนื้อหาเพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข

3) นำข้อเสนอแนะของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วเสนอแบบสอบถามต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เมื่อมีความเหมาะสมและถูกต้องแล้วจึงจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1.2.3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเอง โดยมีการนัดหมายล่วงหน้า เพื่อชี้แจงแนะนำเบื้องต้น กำหนดนัดหมาย และสถานที่ก่อนที่ผู้วิจัยจะไปสอบถาม พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารโครงร่างและแบบสอบถามล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน

1.2.3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลตามที่ได้นัดหมายไว้ และรวบรวมผลการตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยให้ความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ และกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 21)

4.51-5.00 หมายถึง องค์กรประกอบมีความเหมาะสม "มากที่สุด"

3.51-4.50 หมายถึง องค์กรประกอบมีความเหมาะสม "มาก"

2.51-3.50 หมายถึง องค์กรประกอบมีความเหมาะสม "ปานกลาง"

1.51-2.50 หมายถึง องค์กรประกอบมีความเหมาะสม "น้อย"

1.00-1.50 หมายถึง องค์กรประกอบมีความเหมาะสม "น้อยที่สุด"

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นองค์กรประกอบที่มีความเหมาะสม

1.2.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมขององค์กรประกอบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่ควรจะเป็นและความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

2.1.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2568 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 203 คน ครู จำนวน 1,810 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,013 คน จากทั้งหมด 181 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2568, หน้า 7)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (วาโร พึงสวัสดิ์, 2551, หน้า 191) ได้ จำนวน 320 คน แต่ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 326 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยมีโรงเรียนในแต่ละขนาด ดังนี้

1.2.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก 82 โรงเรียน

1.2.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง 95 โรงเรียน

1.2.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน

1.2.2 ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากแบบใส่คืน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ตามขนาดของโรงเรียน ดังนั้น จะได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 โรงเรียน ดังนี้

1.2.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก 41 โรงเรียน

1.2.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง 48 โรงเรียน

1.2.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน

1.2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยศึกษาทุกโรงเรียนในข้อ 1.2.2 โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งจะได้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 92 คน

1.2.4 ครู ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากแบบใส่คืน ใช้เกณฑ์ร้อยละ 16 ของจำนวนครูในแต่ละโรงเรียนในข้อ 1.2.2 ซึ่งจะได้จำนวนครู ดังนี้

1.2.4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก 69 คน

1.2.4.2 โรงเรียนขนาดกลาง 131 คน

1.2.4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ 28 คน

ได้จำนวนครู รวม 234 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน และครูทั้งสิ้น จำนวน 326 คน รายละเอียดดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด โรงเรียน	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	โรงเรียนบ้านคอนศรีปะสะแบง	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านโพนสว่าง	1	9	10	1	1	2
	โรงเรียนบ้านโนนเจริญศิลป์	1	11	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านนาบัว	1	12	13	1	2	3
	โรงเรียนบ้านนาคอย	1	9	10	1	1	2
	โรงเรียนบ้านห้วยแสง	1	9	10	1	1	2
	โรงเรียนบ้านกุดเรือ	1	12	13	1	2	3
	โรงเรียนบ้านคำเจริญ	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านหนองตากวย	1	14	15	1	2	3
	โรงเรียนบ้านดอนแดง	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านโคกก่องหนองแวง	1	9	10	1	1	2
	โรงเรียนบ้านหนองสนม	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านเซ่งเพ็ง	1	9	10	1	1	2
	โรงเรียนบ้านโคกก่องคูสะคาม	1	9	10	1	1	2
	โรงเรียนผาคักดีทรัพย์เจริญ	1	8	9	1	1	2
	โรงเรียนบ้านด่านสมบูรณ์	1	11	12	1	2	3
	โรงเรียนบ้านคำยาง	1	8	9	1	1	2
	โรงเรียนบ้านดอนแดงคำอ้อ	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านท่าช้างเจริญไพศาล	1	9	10	1	1	2
	โรงเรียนคำปลาฟานาทวี	1	12	13	1	2	3
	โรงเรียนบ้านสามแยกพิทักษ์	1	9	10	1	1	2

ตาราง 6 (ต่อ)

ขนาด โรงเรียน	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	โรงเรียนชุมชนนาเต่าสุขสวรรค์ฯ	1	9	10	1	1	2
	โรงเรียนพระเทพญาณวิศิษฐ์ ลือเมืองวิทย์	1	12	13	1	2	3
	โรงเรียนบ้านสรศรี	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนประชานาถดอกไม้	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนนาจางกล้วยน้อย	1	9	10	1	1	2
	โรงเรียนบ้านนาตุนนาดี	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านนาหวาย	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านวังม่วง	1	11	12	1	2	3
	โรงเรียนบ้านท่าแร่แดงปลา	1	11	12	1	2	3
	โรงเรียนบ้านวาน้อย	1	12	13	1	2	3
	โรงเรียนบ้านหนองฝือ	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านดอนทอย	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านนายม	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านหนองแสงคำ	1	10	11	1	2	3

ตาราง 6 (ต่อ)

ขนาด โรงเรียน	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	โรงเรียนบ้านดอนยานาง	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านโคกกลาง	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านโคกแสง	1	10	11	1	2	3
	โรงเรียนบ้านหนองนาแซงโนนงิ้ว	1	8	9	1	1	2
	โรงเรียนบ้านโคกสะอาด	1	11	12	1	2	3
	โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยมโนนคอม	1	10	11	1	2	3
	รวม	41	413	454	41	69	110
	โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเที่ยง	1	13	14	1	2	3
	โรงเรียนบ้านซำก่าย	1	19	20	1	3	4
	โรงเรียนบ้านขาม	1	15	16	1	2	2
	โรงเรียนบ้านวังเวิน	1	18	19	1	3	4
ขนาด กลาง	โรงเรียนบ้านสังเปือย	1	16	17	1	3	4
	โรงเรียนบ้านหนองปลาหมัด บัวงาม	1	17	18	1	3	4
	โรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย	1	15	16	1	2	3
	โรงเรียนบ้านยางคำ	1	18	19	1	3	4
	โรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์ตาก	1	17	18	1	3	4
	โรงเรียนบ้านนาอวนน้อย	1	16	17	1	3	4
	โรงเรียนบ้านท่าศรีโคตรวิทยาคม	1	18	19	1	3	4
	โรงเรียนบ้านธาตุตาลเดี่ยว	1	12	13	1	2	3
	โรงเรียนบ้านหนองฮาง	1	14	15	1	2	3

ตาราง 6 (ต่อ)

ขนาด โรงเรียน	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม
ขนาด กลาง	โรงเรียนบ้านนาซอ	1	19	20	1	3	4
	โรงเรียนบ้านหนองนาหาร สมสนุก	1	19	20	1	3	3
	โรงเรียนบ้านสุวรรณคีรี	1	19	20	1	3	3
	โรงเรียนบ้านปลาหลาย	1	18	19	1	3	3
	โรงเรียนบ้านวังบง	1	28	29	1	5	6
	โรงเรียนชุมชนข้าวสูงสวรรค์	1	19	20	1	3	4
	โรงเรียนบ้านแก้ง	1	18	19	1	3	4
	โรงเรียนบ้านห้วยหินลาด	1	22	23	1	4	5
	โรงเรียนบ้านห้วยหิน	1	19	20	1	3	4
	โรงเรียนบ้านโนนทับช้าง	1	12	13	1	2	3
	โรงเรียนบ้านวังเยี่ยม	1	16	17	1	3	4
	โรงเรียนบ้านนาजार	1	16	17	1	3	4
	โรงเรียนบ้านตาตโตน	1	17	18	1	3	4
	โรงเรียนบ้านทุ่งโพธิ์	1	21	22	1	3	4
	โรงเรียนบ้านโพนแพง	1	12	13	1	2	3
	โรงเรียนบ้านปะนงทา	1	14	15	1	2	3
	โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง	1	18	19	1	3	4
	โรงเรียนอนุบาลคำตากล้า	1	14	15	1	2	3
	โรงเรียนบ้านสันติสุขสระแก้ว	1	14	15	1	2	3

ตาราง 6 (ต่อ)

ขนาด โรงเรียน	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม
ขนาด กลาง	โรงเรียนชุมชนพอกใหญ่ไทย สมบูรณ์	1	27	28	1	4	5
	โรงเรียนบ้านหนองแสงตงอีบ่าง	1	14	15	1	2	3
	โรงเรียนบ้านหนองบัวลิม	1	15	16	1	2	3
	โรงเรียนเพี้ยพิทยาพัฒนา	1	20	21	1	3	4
	โรงเรียนบ้านดงห้วยเปือย	1	18	19	1	3	4
	โรงเรียนบ้านหนองลาด	1	20	21	1	3	4
	โรงเรียนชาวสง่าเจริญวิทย์	1	21	22	1	3	4
	โรงเรียนบ้านโนนสะอาดนา เหือด	1	19	20	1	3	4
	โรงเรียนบ้านพุทธรักษา	1	19	20	1	3	4
	โรงเรียนชุมชนพอกใหญ่ไทย สมบูรณ์	1	27	28	1	4	5
	โรงเรียนบ่อแก้วดงมะไฟ มิตรภาพที่ 81	1	22	23	1	4	5
	โรงเรียนชุมชนบ้านห้วยหลวง	1	17	18	1	3	4
	โรงเรียนบ้านเหล่าผักไล่	1	15	16	1	2	3
	โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์	1	20	21	1	3	4
	โรงเรียนบ้านดงสาร	1	19	20	1	3	4
	โรงเรียนชุมชนบ้านโพนงาม	1	19	20	1	3	4
	โรงเรียนบ้านเชือก	1	22	23	1	4	5

ตาราง 6 (ต่อ)

ขนาด โรงเรียน	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	รวม
	รวม	48	850	898	48	137	185
ขนาดใหญ่	โรงเรียนบ้านกุดเรือคำ	2	39	40	1	6	7
	โรงเรียนอนุบาลวานรนิวาส (ราษฎร์บำรุง)	4	87	90	1	14	15
	โรงเรียนอนุบาลบ้านม่วง	2	51	53	1	8	9
	รวม	8	177	183	3	28	31
รวม		97	1,440	1,535	92	234	326

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของ
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพ
ที่ควรจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่สร้างและพัฒนาขึ้น
จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ตัวแปรและ องค์ประกอบตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย
ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาด
สถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ Likert (Likert Five's Rating Scale) และ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 100) ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนของ คะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของแบบสอบถามตามลำดับดังนี้

2.3.2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสรุปเพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น

2.3.2.2 ผู้วิจัยนำร่างข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของ เสนอประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง ของการใช้ภาษา ความสอดคล้องและครอบคลุม เนื้อหาของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะของประธาน กรรมการ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.3.2.3 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของประธาน กรรมการ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.3.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับแก้แล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ให้ความคิดเห็นและให้คะแนน ดังนี้

- คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

เสร็จแล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ จุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้กำหนดคุณสมบัติของ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ดังนี้

- 1) อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการศึกษา และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
- 3) ศึกษานิเทศก์ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การนิเทศการศึกษาหรือประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
- 4) ครู มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ทางด้านการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

2.3.2.5 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) คัดข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

2.3.2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

2.3.2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 8 คน และครู จำนวน 32 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

2.3.2.8 นำแบบทดสอบฉบับทดลองใช้ (Try out) ที่ส่งกลับมาจำนวน 40 ฉบับ เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ด้านสภาพปัจจุบันและด้านสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.3.2.8.1 ค่าอำนาจจำแนก สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนน รายข้อกับคะแนนรวมของ (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 485)

โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.26 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.64–0.88 และสภาพที่ควรจะเป็น มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.59–0.96

2.3.2.8.2 ค่าความเชื่อมั่น สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็นของ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (วาโร พึงสวัสดิ์, 2551, หน้า 258) มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป ซึ่งค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.98 และ สภาพที่ควรจะเป็น เท่ากับ 0.99

2.3.2.9 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

2.3.2.10 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

2.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำเนินการได้และส่งทางออนไลน์ พร้อมทั้งใส่ซองเปล่าติดแสตมป์ เพื่อให้ผู้ตอบ แบบสอบถามส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

2.4.3 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน และ ครู ในโรงเรียน

2.4.4 ผู้วิจัยรวบรวมเก็บแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำนวน 326 ฉบับ ตามที่ต้องการและนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ครบถ้วน 326 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และนำข้อมูลมาประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัย

2.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 65) ดังนี้

ระดับมากที่สุด	4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ระดับมาก	3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ระดับปานกลาง	2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ระดับน้อย	1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ระดับน้อยที่สุด	1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น

2.5.3 จัดลำดับความจำเป็น

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน โดยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถาม โดย คำนวณค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากการวิเคราะห์ หาค่าความต้องการจำเป็น โดยใช้การคำนวณหาค่าดัชนี Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นจากสูตร $PNI_{modified}$ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 279) ด้วยสูตร

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

$PNI_{modified}$ หมายถึง ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

I หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

D หมายถึง สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ความถี่ (Frequency)
- 2) ร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.6.2 สถิติทดสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

- 1) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
- 2) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)
- 3) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2.6.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้

สูตร Modified Priority Needs Index : $(PNI_{Modified})$ วิเคราะห์ ข้อมูลพิจารณาค่า $PNI_{Modified}$ ที่สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ รวมขององค์ประกอบ เพื่อใช้เป็นประเด็นในการหาแนวทาง การพัฒนาต่อไปตามระยะที่ 3 (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 279)

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

ในระยะนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเหมาะสมแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 โดยนำผลการวิจัยจากระยะที่ 2 เลือกจากองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ที่ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ที่มีค่าสูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ ภาพรวม เพื่อนำมาหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

3.2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในระยะนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

3.2.1 อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการศึกษา และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3.2.2 ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานที่อยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3.2.3 ศิษยานุศิษย์ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ทางด้านการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การนิเทศ การศึกษาหรือประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3.2.4 ครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบเห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน มีความเหมาะสมหรือไม่

3.3.2 การสร้างเครื่องมือ

3.3.2.1 ร่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

3.3.2.2 นำร่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ

3.3.2.3 ปรับปรุงร่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.2.4 จัดพิมพ์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.4.1 ขออนุญาตราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

3.4.2 จัดส่งรูปแบบสอบถามแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน จำนวน 1 ชุด ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ด้วยตนเอง โดยมีการนัดหมายล่วงหน้า เพื่อชี้แจง แนะนำเบื้องต้น กำหนดนัดหมาย และสถานที่ก่อนที่ผู้วิจัยจะไปสอบถาม พร้อมทั้งจัดส่ง เอกสารโครงร่างและแบบสอบถามล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน

3.4.3 ตรวจสอบแบบสอบถามแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ที่ได้รับคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ แล้วนำข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 นำข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในแบบสอบถามแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน มาวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ความถี่ ร้อยละ วิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ที่มีความเหมาะสม ซึ่งกำหนดค่าความเหมาะสมแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ ความถี่ 4 หรือ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

3.5.2 นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในแบบสอบถามแนวทาง ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

สรุประยะการดำเนินการวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 3 แสดงระยะการวิจัย กิจกรรมการดำเนินการ และผลที่ได้รับ

ตาราง 7 แผนการดำเนินการวิจัย

ระยะของการวิจัย	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ระยะเวลา
ระยะที่ 1 การศึกษา องค์ประกอบ สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูใน โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	1.ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สมรรถนะการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครูใน โรงเรียน 2. สังเคราะห์ องค์ประกอบภาวะ สมรรถนะการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครูใน โรงเรียน 3.นำองค์ประกอบ สมรรถนะการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครูใน โรงเรียน ให้ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จำนวน 5 คน โดยใช้ แบบสอบถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ	1. เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง 2. แบบสอบถาม	1. แหล่งข้อมูล เอกสารงาน วิจัยที่เกี่ยวข้อง 10 แหล่ง 2. ผู้ทรงคุณวุฒิ	1. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2. ความถี่ 2. ค่าเฉลี่ย (Mean) 3. ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	องค์ประกอบ สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้เชิง รุกของครูใน โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ที่ ผ่านการยืนยัน ความ เหมาะสม ของ องค์ประกอบ	เมษายน 2568 – พฤษภาคม 2568
ระยะที่ 2 การศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่ ควรจะเป็นและ ประเมิน ความต้องการ จำเป็นในการ พัฒนา สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	1.สร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ 2.ตรวจสอบความตรง เชิงโครงสร้างเนื้อหาโดย ผู้เชี่ยวชาญ 3.นำแบบสอบถามไป ทดลองใช้ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 40 คน 4. หาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น 5.นำส่งแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 322 คน 6.วิเคราะห์ข้อมูล หา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน	แบบสอบถาม แบบมาตรา ส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ	1. ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน 2. กลุ่มตัวอย่าง 322 คน	1. ค่าเฉลี่ย 2. ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน 3.ค่าอำนาจ จำแนก 4.ค่าความ เชื่อมั่น 5.ค่า สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ แบบ เพียร์สัน 6.ตรวจสอบ ความ สอดคล้องของ โมเดลผลการ วิจัย กับข้อมูล เชิง ประจักษ์ – การคำนวณ หาค่าดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI _{Modified})	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่ควร จะเป็นของ สมรรถนะ การจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	มิถุนายน 2568 – สิงหาคม 2568

ตาราง 7 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ระยะเวลา
	7. จัดลำดับความ ต้องการจำเป็น โดยการ เลือกองค์ประกอบที่มี ค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่า $PNI_{modified}$ ในภาพรวม ทั้งหมด แล้วเลือก องค์ประกอบย่อยที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่า $PNI_{modified}$ ในภาพรวม รายด้าน 8. ประเมินความ ต้องการจำเป็นของ สมรรถนะการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครูใน โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3				-ลำดับความ ต้องการ จำเป็นในการ พัฒนา สมรรถนะการ จัดการ เรียนรู้เชิงรุกของ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	
ระยะที่ 3 การศึกษา แนวทางการ พัฒนา สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูใน โรงเรียน สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	1.สร้างแบบสอบถาม แบบเห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย จำนวน 3 ตอน โดยการ เลือกองค์ประกอบที่มี ค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่า ค่า $PNI_{modified}$ ในภาพรวมใน แต่ละองค์ประกอบมา เป็น ประเด็นคำถามใน แบบสอบถาม 2.นำแบบสอบถามเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน 3. วิเคราะห์ข้อมูล โดย ใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ วิเคราะห์ หาแนวทาง การพัฒนาที่เหมาะสม และกำหนดเป็นแนวทาง ในการพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูในโรงเรียน	แบบสอบถามแบบ เห็นด้วย/ไม่เห็น ด้วย	ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน	1. ความถี่ 2. ร้อยละ	แนวทางการ พัฒนา สมรรถนะการ จัดการ เรียนรู้เชิงรุกของ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	ตุลาคม 2568

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ยในกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$PNI_{modified}$	แทน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs)

I แทน สภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3

D แทน สภาพที่เป็นจริงของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูในโรงเรียน

องค์ประกอบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในการวิจัยนี้ได้จาก
การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 4 องค์ประกอบ โดยมีนิยามปฏิบัติการ
และพฤติกรรมบ่งชี้ ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 องค์ประกอบ นิยามปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะด้านการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก

องค์ประกอบหลัก	นิยามปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
การออกแบบการจัดการเรียนรู้	ความสามารถของครูในการ วางแผนการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ตามหลักสูตรสถานศึกษาและ มาตรฐานการเรียนรู้	1. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษาและมาตรฐานการ เรียนรู้ 2. นำมาตรฐานการเรียนรู้มา วางแผนและออกแบบการจัดการ เรียนรู้

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	นิยามปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนอย่างรอบด้าน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดและการปฏิบัติ เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรอบด้าน	3. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน 4. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน 5. ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดและการปฏิบัติ 6. เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา 7. ออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความสามารถของครูในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน เลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	1. จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ 3. จัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 5. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริง

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	นิยามปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริงและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีการวัดผลและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	6. เลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 7. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม 8. มีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 9. มีการวัดผลและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	ความสามารถของครูที่แสดงออกถึงการศึกษาและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพมีลักษณะน่าสนใจและดึงดูดความสนใจ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและจำนวนนักเรียนสามารถเก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก ตลอดจนแหล่งเรียนรู้สภาพแวดล้อมและเทคนิควิธีการที่หลากหลาย	1. ศึกษาและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ 2. จัดแหล่งเรียนรู้ และเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย 3. เลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ 4. เลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน 5. เลือกสื่อที่มีลักษณะน่าสนใจและดึงดูดความสนใจ 6. เลือกใช้สื่อที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและจำนวนนักเรียน

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	นิยามปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	เพื่อใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดหรือนำความรู้ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้สอนไปยังผู้เรียนให้เข้าใจความหมายได้ตรงกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้	7. เลือกใช้สื่อที่สามารถเก็บรักษาและบำรุงรักษาได้สะดวก 8. เลือกสื่อที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม 9. พัฒนาตนเองในการผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	ความสามารถของครูในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง มีการออกแบบและสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้ ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการวัด และนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	1. ออกแบบและสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย 4. นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้ 3. เลือกใช้เครื่องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนที่หลากหลาย 4. วัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามสภาพจริง 5. ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการวัด 6. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

จากตาราง 8 พบว่า องค์ประกอบ นิยามปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 7 พฤติกรรมบ่งชี้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ ประกอบด้วย 9 พฤติกรรมบ่งชี้ 3) การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 9 พฤติกรรมบ่งชี้ และ 4) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 พฤติกรรมบ่งชี้

ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียด ดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก

ข้อที่	องค์ประกอบ	ความเหมาะสม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้		4.86	0.36	มากที่สุด
1.1	ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2	นำมาตรฐานการเรียนรู้มาวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3	ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4	กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.5	ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดและการปฏิบัติ	4.80	0.45	มากที่สุด
1.6	เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
1.7	ออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง	4.80	0.45	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		4.82	0.44	มากที่สุด
2.1	จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2	เลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4	จัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	5.00	0.00	มากที่สุด
2.5	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	องค์ประกอบ	ความเหมาะสม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.6	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริง	4.60	0.55	มากที่สุด
2.7	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.60	0.55	มากที่สุด
2.8	มีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	5.00	0.55	มากที่สุด
2.9	มีการวัดผลและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	มากที่สุด
3. การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้		4.75	0.42	มากที่สุด
3.1	ศึกษาและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2	เลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3	เลือกสื่อที่มีลักษณะน่าสนใจและดึงดูดความสนใจ	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4	เลือกใช้สื่อที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและจำนวนนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5	เลือกใช้สื่อที่สามารถเก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก	4.60	0.55	มากที่สุด
3.6	จัดแหล่งเรียนรู้ และเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย	4.80	0.45	มากที่สุด
3.7	เลือกสื่อที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม	4.60	0.55	มากที่สุด
3.8	พัฒนาตนเองโดยการผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด
3.9	เลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้		4.93	0.25	มากที่สุด
4.1	ออกแบบและสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2	นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3	เลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนที่หลากหลาย	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4	วัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามสภาพจริง	5.00	0.00	มากที่สุด
4.5	ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการวัด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.6	นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยภาพรวม		4.84	0.38	มากที่สุด

จากตาราง 9 ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน โดยภาพรวมพบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.84, S.D.=0.38) โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.93, S.D.=0.25) รองลงมา ได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.86, S.D.= 0.36) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 4.82, S.D.= 0.44) และการใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.75, S.D.= 0.42) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	137	42.55
	- หญิง	185	57.45
รวม		322	100
	อายุ		
	- 20-30 ปี	43	13.35
	- 31-40 ปี	91	28.25
	- 41-50 ปี	113	35.10

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
	อายุ		
	- 51-60 ปี	75	23.30
	รวม	322	100
3	ตำแหน่ง - ผู้บริหารสถานศึกษา	92	28.57
	- ครู	230	71.43
	รวม	322	100
4	วุฒิการศึกษา		
	- ปริญญาตรี	170	52.79
	- ปริญญาโท	150	46.58
	- ปริญญาเอก	2	0.63
	รวม	322	100
5	ประสบการณ์การทำงาน		
	- ไม่เกิน 5 ปี	67	20.70
	- 5-10 ปี	64	19.80
	- 11-20 ปี	104	32.40
	- 20 ปีขึ้นไป	87	27.10
	รวม	322	100
6	ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
	- โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-120 คน)	110	34.16
	- โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121-500 คน)	181	56.21
	- โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 501 ขึ้นไป)	31	9.63
	รวม	322	100

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 322 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 57.45 เป็นผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 เป็นครู จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 52.79 มีประสบการณ์ 11-20 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 32.40 และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาด กลาง (จำนวนนักเรียน 121-500 คน) จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 56.21

2.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 15

ตาราง 11 สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ข้อ	สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้							
1.1	ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้	4.17	0.69	มาก	4.71	0.51	มากที่สุด
1.2	ครูนำมาตรฐานการเรียนรู้มาวางแผน และออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.13	0.74	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด
1.3	ครูมีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานของผู้เรียน	4.36	0.70	มาก	4.80	0.48	มากที่สุด
1.4	ครูกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ ชัดเจน	4.43	0.61	มาก	4.78	0.49	มากที่สุด
1.5	ครูออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะ การคิดและการปฏิบัติ	4.31	0.63	มาก	4.81	0.39	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.6	ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา	4.41	0.56	มาก	4.84	0.39	มากที่สุด
1.7	ครูออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง	4.21	0.72	มาก	4.79	0.47	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.29	0.49	มาก	4.78	0.37	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
2.1	ครูจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	4.29	0.71	มาก	4.73	0.52	มากที่สุด
2.2	ครูเลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.29	0.64	มาก	4.74	0.50	มากที่สุด
2.3	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้	4.29	0.73	มาก	4.79	0.49	มากที่สุด
2.4	ครูจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.17	0.77	มาก	4.75	0.47	มากที่สุด
2.5	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.33	0.72	มาก	4.72	0.55	มากที่สุด
2.6	ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริง	4.26	0.71	มาก	4.76	0.49	มากที่สุด
2.7	ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.31	0.71	มาก	4.72	0.49	มากที่สุด
2.8	ครูมีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.31	0.68	มาก	4.79	0.47	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
2.9	ครูมีการวัดผลและประเมิน พัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.41	0.68	มาก	4.81	0.42	มากที่สุด
	รวมค่าเฉลี่ย	4.30	0.54	มาก	4.76	0.39	มากที่สุด
3. การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้							
3.1	ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.27	0.66	มาก	4.75	0.51	มากที่สุด
3.2	ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ	4.28	0.66	มาก	4.77	0.47	มากที่สุด
3.3	ครูเลือกสื่อที่มีลักษณะน่าสนใจและ ดึงดูดความสนใจ	4.31	0.67	มาก	4.77	0.44	มากที่สุด
3.4	ครูเลือกใช้สื่อที่มีความเหมาะสมกับ ผู้เรียนและจำนวนนักเรียน	4.32	0.66	มาก	4.76	0.45	มากที่สุด
3.5	ครูเลือกใช้สื่อที่สามารถเก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก	4.24	0.70	มาก	4.69	0.54	มากที่สุด
3.6	ครูมีการจัดแหล่งเรียนรู้หลากหลาย	4.09	0.73	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด
3.7	ครูมีการใช้เทคนิค วิธีการสอนที่ หลากหลาย	4.21	0.67	มาก	4.75	0.49	มากที่สุด
3.8	ครูเลือกสื่อที่มีความเหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม	4.32	0.70	มาก	4.74	0.49	มากที่สุด
3.9	ครูเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน	4.23	0.68	มาก	4.76	0.47	มากที่สุด
3.10	ครูมีการพัฒนาตนเองในการผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	4.19	0.71	มาก	4.75	0.49	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
รวมค่าเฉลี่ย		4.25	0.55	มาก	4.75	0.41	มากที่สุด
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้							
4.1	ครูมีการออกแบบเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.25	0.73	มาก	4.77	0.49	มากที่สุด
4.2	ครูมีการสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.21	0.70	มาก	4.76	0.47	มากที่สุด
4.3	ครูเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนที่หลากหลาย	4.16	0.70	มาก	4.79	0.43	มากที่สุด
4.4	ครูนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างเป็นระบบ	4.09	0.74	มาก	4.74	0.54	มากที่สุด
4.5	ครูมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามสภาพจริง	4.32	0.72	มาก	4.79	0.45	มากที่สุด
4.6	ครูมีการตรวจสอบผลการวัดผลและประเมินผล	4.30	0.68	มาก	4.79	0.45	มากที่สุด
4.7	ครูมีการวิเคราะห์ผลการวัดผลและประเมินผล	4.23	0.67	มาก	4.76	0.47	มากที่สุด
4.8	ครูนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.27	0.66	มาก	4.77	0.50	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.23	0.59	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด		4.27	0.51	มาก	4.76	0.38	มากที่สุด

จากตาราง 11 สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ทุกด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.54) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.49) การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.55) และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

2. สภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ ดังนี้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.37) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. = 0.42) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.39) และการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.75, S.D. = 0.41) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 12 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ในภาพรวม

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่ควรจะเป็น (I)	PNI	ลำดับความสำคัญ
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.29	4.78	0.114	3
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.30	4.76	0.107	4
3. การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.25	4.75	0.118	2
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.23	4.77	0.128	1
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	4.27	4.76	0.115	

จากตาราง 12 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ในภาพรวมพบว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ทั้ง 4 ด้าน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ 0.115 ($PNI_{modified} = 0.115$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีค่า 0.114 ($PNI_{modified} = 0.114$) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่า 0.107 ($PNI_{modified} = 0.107$) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีค่า 0.118 ($PNI_{modified} = 0.118$) และ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่า 0.128 ($PNI_{modified} = 0.128$) โดยด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม $PNI_{modified}$ มี 2 ด้าน คือ 1) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

ตาราง 13 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่ควรจะเป็น (I)	PNI	ลำดับความสำคัญ
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้				
1.1 ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้	4.17	4.71	0.129	3
1.2 ครูนำมาตรฐานการเรียนรู้มาวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.13	4.73	0.145	1
1.3 ครูมีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน	4.36	4.80	0.101	5

ตาราง 13 (ต่อ)

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพ ปัจจุบัน (D)	สภาพที่ ควรจะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความ สำคัญ
1.4 ครูกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน	4.43	4.78	0.079	7
1.5 ครูออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดและการปฏิบัติ	4.31	4.81	0.116	4
1.6 ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา	4.41	4.84	0.097	6
1.7 ครูออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง	4.21	4.79	0.138	2
รวมค่าเฉลี่ย	4.29	4.78	0.114	

จากตารางตาราง 13 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่ามีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ 0.114 ($PNI_{\text{modified}} = 0.114$) เมื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการออกแบบการเรียนรู้ โดยใช้ค่า PNI_{Modified} ที่สูงกว่าค่า PNI_{Modified} รวมขององค์ประกอบได้ ดังนี้ ครูนำมาตรฐานการเรียนรู้มาวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.145$) ครูออกแบบการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ($PNI_{\text{modified}} = 0.138$) ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.129$) ครูออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดและการปฏิบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.116$)

ตาราง 14 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการ
พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการจัดการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพ ปัจจุบัน (D)	สภาพที่ ควรจะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความ สำคัญ
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
2.1 ครูจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	4.29	4.73	0.103	6
2.2 ครูเลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.29	4.74	0.105	5
2.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการ เรียนรู้	4.29	4.79	0.116	3
2.4 ครูจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล	4.17	4.75	0.139	1
2.5 ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.33	4.72	0.090	9
2.6 ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการ คิด วิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริง	4.26	4.76	0.117	2
2.7 ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.31	4.72	0.095	7
2.8 ครูมีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย	4.31	4.79	0.111	4

ตาราง 14 (ต่อ)

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพ ปัจจุบัน (D)	สภาพที่ ควรจะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความ สำคัญ
2.9 ครูมีการวัดผลและประเมิน พัฒนาการของผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่อง	4.41	4.81	0.091	8
รวมค่าเฉลี่ย	4.30	4.76	0.107	

จากตาราง 14 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่ามีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ 0.107 ($PNI_{modified} = 0.107$) เมื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ค่า $PNI_{Modified}$ ที่สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ รวมขององค์ประกอบได้ดังนี้ ครูจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($PNI_{modified} = 0.139$) ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริง ($PNI_{modified} = 0.117$) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.116$) ครูมีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ($PNI_{modified} = 0.111$)

ตาราง 15 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการ
พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการใช้และ
พัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษา

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพ ปัจจุบัน (D)	สภาพที่ ควรจะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความ สำคัญ
3. การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้				
3.1 ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.27	4.75	0.112	6
3.2 ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ	4.28	4.77	0.114	5
3.3 ครูเลือกสื่อที่มีลักษณะน่าสนใจและ ดึงดูดความสนใจ	4.31	4.77	0.107	7
3.4 ครูเลือกใช้สื่อที่มีความเหมาะสมกับ ผู้เรียนและจำนวนนักเรียน	4.32	4.76	0.101	9
3.5 ครูเลือกใช้สื่อที่สามารถเก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก	4.24	4.69	0.106	8
3.6 ครูมีการจัดแหล่งเรียนรู้หลากหลาย	4.09	4.72	0.154	1
3.7 ครูมีการใช้เทคนิค วิธีการสอนที่ หลากหลาย	4.21	4.75	0.128	3
3.8 ครูเลือกสื่อที่มีความเหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม	4.32	4.74	0.097	10

ตาราง 15 (ต่อ)

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพ ปัจจุบัน (D)	สภาพที่ ควรจะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความ สำคัญ
3.9 ครูเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน	4.23	4.76	0.125	4
3.10 ครูมีการพัฒนาตนเองในการผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	4.19	4.75	0.134	2
รวมค่าเฉลี่ย	4.25	4.75	0.118	

จากตาราง 15 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี เพื่อการจัดการศึกษา พบว่ามีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ 0.118 ($PNI_{\text{modified}} = 0.118$) เมื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี เพื่อการจัดการศึกษา โดยใช้ค่า PNI_{Modified} ที่สูงกว่าค่า PNI_{Modified} รวมขององค์ประกอบได้ดังนี้ ครูมีการจัดแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.154$) ครูมีการพัฒนาตนเองในการผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.134$) ครูมีการใช้เทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.128$) ครูเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.125$)

ตาราง 16 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญในการ
พัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพ ปัจจุบัน (D)	สภาพที่ ควรจะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความ สำคัญ
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
4.1 ครูมีการออกแบบเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.25	4.77	0.122	5
4.2 ครูมีการสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.21	4.76	0.131	3
4.3 ครูเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนที่หลากหลาย	4.16	4.79	0.151	2
4.4 ครูนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างเป็นระบบ	4.09	4.74	0.159	1
4.5 ครูมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามสภาพจริง	4.32	4.79	0.109	8
4.6 ครูมีการตรวจสอบผลการวัดผลและประเมินผล	4.30	4.79	0.114	7
4.7 ครูมีการวิเคราะห์ผลการวัดผลและประเมินผล	4.23	4.76	0.125	4
4.8 ครูนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.27	4.77	0.117	6
รวมค่าเฉลี่ย	4.23	4.77	0.128	

จากตาราง 16 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับ
ความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการวัด

และประเมินผลการเรียนรู้ พบว่ามีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ 0.128 ($PNI_{modified} = 0.128$) เมื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้ค่า $PNI_{Modified}$ ที่สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ รวมขององค์ประกอบ ได้ดังนี้ ครูนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างเป็นระบบ ($PNI_{modified} = 0.159$) ครูเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนที่หลากหลาย ($PNI_{modified} = 0.151$) ครูมีการสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผล อย่างหลากหลาย ($PNI_{modified} = 0.131$)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

การวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ผู้วิจัยนำ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่ารวม $PNI_{modified}$ มากำหนดเป็นด้านที่ต้องหาแนวทางการพัฒนา ผลการวิจัยสรุปได้ดังตาราง 17

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านที่
ต้องการหาแนวทางพัฒนา

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	PNI	ลำดับ	ค่า PNI สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม PNI	สรุปผล
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้	0.114	3	x	
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	0.107	4	x	

ตาราง 17 (ต่อ)

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	PNI	ลำดับ	ค่า PNI สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม PNI	สรุปผล
3. การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้	0.118	2	✓	ควรพัฒนา
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	0.128	1	✓	ควรพัฒนา
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	0.115			

หมายเหตุ ✓ คือ ค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{modified}$ รวม

✗ คือ ค่า $PNI_{modified}$ ต่ำกว่าค่า $PNI_{modified}$ รวม

จากตาราง 17 พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{modified}$ รวม ดังนั้นจึงหาแนวทางในการพัฒนา

การหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นั้น ผู้วิจัยได้นำผลการ วิเคราะห์ดังกล่าวไปร่างแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูในแต่ละด้าน แล้วทำแบบสอบถามชนิดเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเสนอต่อประธาน กรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ของการใช้ภาษาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หลังจากนั้นไปเก็บข้อมูลจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย อาจารย์ระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน และ ครู จำนวน 2 คน การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหา

แนวทางการพัฒนาพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 แสดงดังตาราง 18 – 19

ตาราง 18 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

ด้าน	แนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ผลการวิเคราะห์	
		เห็นด้วย	ร้อยละ
การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้			
1	โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด แนะนำ ประชาสัมพันธ์ ครู เกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา และแพลตฟอร์มใหม่ ๆ ที่ใช้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียน	5	100
2	ครูควรได้รับการสนับสนุนการอบรมหรือได้รับ สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อจะได้นำมาเป็นตัวเลือกในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้หลากหลายยิ่งขึ้น	5	100
3	ครูควรรหาความรู้เกี่ยวกับสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา และสามารถเลือกใช้ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน	5	100
4	ครูควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ (PLC) เกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษากับเพื่อนครูและทดลองนำสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้มาปรับใช้	5	100
5	ครูรวบรวมปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้ สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อหาแนวในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	5	100
6	ครูควรศึกษาจัดสื่อ เทคนิค วิธีการสอน และบรรยากาศห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	5	100

จากตาราง 18 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางทางการพัฒนา
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับแนวทางพัฒนาด้านการ
ใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ทุกข้อ คิดเป็นร้อยละ 100

คำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

“ควรเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดและ
ทักษะชีวิตโดยใช้สื่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2568)

“ครูควรใช้สื่อดิจิทัลให้มากและใช้ AI ร่วมสร้างสื่อ นวัตกรรมเพื่อความ
น่าสนใจเรียนรู้ของผู้เรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2568)

“ควรพัฒนาด้านความรู้/ทักษะ/การปฏิบัติ/เจตคติ เพื่อให้ครูมีสมรรถนะ
ที่จำเป็นและควรมีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่
จำเป็น”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2568)

“ครูจำเป็นต้องพัฒนาวิธีการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน โดย
ใช้ AI มาจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2568)

“ครูควรได้รับการพัฒนาด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2568)

ตาราง 19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้าน	แนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ผลการวิเคราะห์	
		เห็นด้วย	ร้อยละ
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
1	โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด แนะนำ ประชาสัมพันธ์ ครู เกี่ยวกับการอบรมพัฒนาตนเองในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	5	100
2	ครูควรมีการสร้างเครื่องมือและเลือกใช้เครื่องมือการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาผู้เรียนอย่างหลากหลาย	5	100
3	ครูควรนำเครื่องมือไปใช้ในการวัดผลประเมินการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและมีการตรวจสอบผลการวัดผลประเมินผล	5	100
4	ครูควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ (PLC) เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้กับเพื่อนครูในการวิเคราะห์ผลและนำผลมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	5	100
5	ครูรวบรวมปัญหาหรืออุปสรรคในการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาแนวในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการวัดผลและประเมินผลเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกของครู	5	100
6	ครูควรมีการพัฒนาตนเองในการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้อย่าง	5	100

จากตาราง 19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทุกข้อ คิดเป็นร้อยละ 100

คำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

“ควรให้ครูออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ตามบริบทของโรงเรียน โดยใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลที่น่าเชื่อถือและสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2568)

“ครูควรใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ตามศักยภาพและความแตกต่างของผู้เรียน ใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2568)

“ควรมีการออกแบบด้านการประเมินผล ด้านการสร้างเครื่องมือประเมินผลจะมีการวิเคราะห์การประเมินผล ผ่านกิจกรรมอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ และการปฏิบัติจริงในชั้นเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2568)

“ครูต้องใช้ AI ในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อจะได้วัดผลนักเรียนได้หลากหลายและความแตกต่างระหว่างบุคคล”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2568)

“ครูควรได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2568)

ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน มาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สรุปได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

1.1 โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด แนะนำ ประชาสัมพันธ์ ครู เกี่ยวกับ สื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา และแพลตฟอร์มใหม่ ๆ ที่ใช้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียน

- 1.2 ครูควรได้รับการสนับสนุนการอบรมหรือได้รับ สื่อ เทคโนโลยี
นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อจะได้นำมาเป็นตัวเลือกในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้
หลากหลายยิ่งขึ้น
- 1.3 ครูควรหาความรู้เกี่ยวกับสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา
และสามารถเลือกใช้ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน
- 1.4 ครูควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ (PLC) เกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยี
นวัตกรรมทางการศึกษากับเพื่อนครูและทดลองนำสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้มาปรับ
ใช้
- 1.5 ครูรวบรวมปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้ สื่อ เทคโนโลยีและ
นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อหาแนวในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครู
- 1.6 ครูควรศึกษาจัดสื่อ เทคนิค วิธีการสอน และบรรยากาศห้องเรียนที่
ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
- 1.7 ควรเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิด
และทักษะชีวิตโดยใช้สื่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล”
- 1.8 ครูควรใช้สื่อดิจิทัลให้มากและใช้ AI ร่วมสร้างสื่อ นวัตกรรมเพื่อ
ความน่าสนใจเรียนรู้ของผู้เรียน
- 1.9 ควรพัฒนาด้านความรู้/ทักษะ/การปฏิบัติ/เจตคติ เพื่อให้ครูมี
สมรรถนะที่จำเป็นและควรมีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ที่จำเป็น
- 1.10 ครูจำเป็นต้องพัฒนาวิธีการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน
โดยใช้ AI มาจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น
- 1.11 ครูควรได้รับการพัฒนาด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้
2. แนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูใน
โรงเรียน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 2.1 โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด แนะนำ ประชาสัมพันธ์ ครู เกี่ยวกับการ
การอบรมพัฒนาตนเองในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก

- 2.2 ครูควรมีการสร้างเครื่องมือและเลือกใช้เครื่องมือการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ผู้เรียนอย่างหลากหลาย
- 2.3 ครูควรนำเครื่องมือไปใช้ในการวัดผลประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและมีการตรวจสอบผลการวัดผลประเมินผล
- 2.4 ครูควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ (PLC) เกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้กับเพื่อนครูในการวิเคราะห์ผล และนำผลมาใช้ในการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 2.5 ครูรวบรวมปัญหาหรืออุปสรรคในการวัดผลและประเมินผลการ จัดการเรียนรู้ เพื่อหาแนวในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการวัดผลและประเมินผลเพื่อช่วย ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 2.6 ครูควรมีการพัฒนาตนเองในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ อย่าง
- 2.7 ควรให้ครูออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ตามบริบท ของโรงเรียน โดยใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลที่น่าเชื่อถือและสอดคล้องกับระดับ ความสามารถของผู้เรียน
- 2.8 ครูควรใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ตาม ศักยภาพและความแตกต่างของผู้เรียน ใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย
- 2.9 ควรมีการออกแบบด้านการประเมินผล ด้านการสร้างเครื่องมือ ประเมินผลจะมีการวิเคราะห์การประเมินผล ผ่านกิจกรรมอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ และการปฏิบัติจริงในชั้นเรียน
- 2.10 ครูต้องใช้ AI ในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อจะ ได้วัดผลนักเรียนได้หลากหลายและความแตกต่างระหว่างบุคคล”
- 2.11 ครูควรได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการวัดผลและ ประเมินผลผู้เรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่ควรจะเป็นและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

สรุปผล

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน มี 4 องค์ประกอบ ทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น
 - 2.1 สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ ($\bar{X}$ = 4.30) 2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.29) 3) การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.25) และ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.23) ตามลำดับ

2.2 สภาพที่ควรจะเป็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76) และ ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ ดังนี้ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.78) 2) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.77) 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 4.76) และ 4) การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.75) ตามลำดับ

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านที่มี $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม $PNI_{modified}$ มี 2 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.118 ($PNI_{modified} = 0.118$) เมื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนา ด้านการใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยี เพื่อการจัดการศึกษา โดยใช้ค่า $PNI_{Modified}$ ที่สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ รวมขององค์ประกอบได้ ดังนี้ ครูมีการจัดแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ($PNI_{modified} = 0.154$) ครูมีการพัฒนาตนเองในการผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.134$) ครูมีการใช้เทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย ($PNI_{modified} = 0.128$) และครูเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.125$)

3.2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.128 ($PNI_{modified} = 0.128$) เมื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้ค่า $PNI_{Modified}$ ที่สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ รวมขององค์ประกอบ ได้ดังนี้ ครูนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างเป็นระบบ ($PNI_{modified} = 0.159$) ครูเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนที่หลากหลาย ($PNI_{modified} = 0.151$) ครูมีการสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลาย ($PNI_{modified} = 0.131$)

4. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน มีดังนี้

4.1 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

4.1.1 โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด แนะนำ ประชาสัมพันธ์ ครู เกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา และแพลตฟอร์มใหม่ ๆ ที่ใช้ส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของนักเรียน

4.1.2 ครูควรได้รับการสนับสนุนการอบรมหรือได้รับ สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อจะได้นำมาเป็นตัวเลือกในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้ หลากหลายยิ่งขึ้น

4.1.3 ครูควรหาความรู้เกี่ยวกับสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทาง การศึกษา และสามารถเลือกใช้ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน

4.1.4 ครูควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ (PLC) เกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษากับเพื่อนครูและทดลองนำสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา ที่ได้มาปรับใช้

4.1.5 ครูรวบรวมปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้ สื่อ เทคโนโลยีและ นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อหาแนวในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครู

4.1.6 ครูควรศึกษาจัดสื่อ เทคนิค วิธีการสอน และบรรยากาศ ห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

4.1.7 ควรเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ คิดและทักษะชีวิตโดยใช้สื่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล”

4.1.8 ครูควรใช้สื่อดิจิทัลให้มากและใช้ AI ร่วมสร้างสื่อ นวัตกรรม เพื่อความน่าสนใจเรียนรู้ของผู้เรียน

4.1.9 ควรพัฒนาด้านความรู้/ทักษะ/การปฏิบัติ/เจตคติ เพื่อให้ครูมี สมรรถนะที่จำเป็นและควรมีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ที่จำเป็น

4.1.10 ครูจำเป็นต้องพัฒนาวิธีการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของ นักเรียน โดยใช้ AI มาจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น

4.1.11 ครูควรได้รับการพัฒนาด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4.2.1 โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด แนะนำ ประชาสัมพันธ์ ครู เกี่ยวกับการอบรมพัฒนาตนเองในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.2.2 ครูควรมีการสร้างเครื่องมือและเลือกใช้เครื่องมือการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ผู้เรียนอย่างหลากหลาย

4.2.3 ครูควรนำเครื่องมือไปใช้ในการวัดผลประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและมีการตรวจสอบผลการวัดผลประเมินผล

4.2.4 ครูควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ (PLC) เกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้กับเพื่อนครูในการวิเคราะห์ผล และนำผลมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

4.2.5 ครูรวบรวมปัญหาหรืออุปสรรคในการวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ เพื่อหาแนวในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการวัดผลและประเมินผลเพื่อ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกของครู

4.2.6 ครูควรมีการพัฒนาตนเองในการวัดผลและประเมินผลการ เรียนรู้อย่าง

4.2.7 ควรให้ครูออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ตาม บริบทของโรงเรียน โดยใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลที่น่าเชื่อถือและสอดคล้องกับระดับ ความสามารถของผู้เรียน

4.2.8 ครูควรใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ตาม ศักยภาพและความแตกต่างของผู้เรียน ใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย

4.2.9 ครูมีการออกแบบด้านการประเมินผล ด้านการสร้าง เครื่องมือประเมินผลจะมีการวิเคราะห์การประเมินผล ผ่านกิจกรรมอบรม ประชุมเชิง ปฏิบัติการและการปฏิบัติจริงในชั้นเรียน

4.2.10 ครูต้องใช้ AI ในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อจะได้วัดผลนักเรียนได้หลากหลายและความแตกต่างระหว่างบุคคล

4.2.11 ครูควรได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการวัดผลและ ประเมินผลผู้เรียน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งได้จากการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบ พบว่า มี 4 องค์ประกอบ ทั้งนี้เพราะสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในชั้นเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ครูทุกคนพึงมีหากครูมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความเข้าใจในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน จะสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูก็จะเพิ่มขึ้นและจะส่งผลต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียนเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จินธุ์ตา วรณเกษม (2566, หน้า 40) ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 1) การออกแบบการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) การวัดประเมินผล และสอดคล้องกับ ภาสุดา ภาดาผล (2566, หน้า 23) ได้เสนอองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้ 1) การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 4) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ แต่ละด้านอภิปรายผลดังนี้

1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ครูต้องวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยยึดตามหลักสูตรของสถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ มีการวิเคราะห์ลักษณะและความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบคอบ กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดและการลงมือปฏิบัติ คัดเลือกสื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา ตลอดจนวางแผนการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนความก้าวหน้าของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา โพธิ์ศรี (2566, หน้า 29) กล่าวว่า การออกแบบการเรียนรู้คือกระบวนการในการวางแผนและกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงและวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดหรือทฤษฎีทางการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงวิธีการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน เลือกใช้กิจกรรม

สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริง และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีการวัดผลและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ บุษกร สุวรรณศรี (2563, หน้า 17) กล่าวว่า การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางปัญญา ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้า ทดลองและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยวิธีการที่เขานิยม จนค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้และมีการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยการวัดที่หลากหลายวิธี และสอดคล้องกับ สุพิชญา พันธุ์เดช (2563, หน้า 10) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีอิสรภาพ เรียนรู้อย่างมีความสุข ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมในกิจกรรมที่ผู้สอนจัดขึ้น

3) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ หมายถึงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติที่แสดงถึงการศึกษาและวิเคราะห์เป้าหมายการเรียนรู้อย่างรอบคอบ แล้วคัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพ น่าสนใจ และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ อีกทั้งต้องมีความเหมาะสมกับลักษณะและจำนวนของผู้เรียน รวมถึงสามารถจัดเก็บและดูแลรักษาได้ง่าย นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม และวิธีการหรือเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจตรงกัน อันจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ภาสุดา ภาคาพล (2566, หน้า 23) กล่าวว่า การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้คือการปฏิบัติที่สะท้อนถึงความสามารถในการคัดเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งยังต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับช่วงวัยและระดับชั้นของผู้เรียน พร้อมทั้งชี้แนะวิธีการเข้าถึง การคัดกรอง การวิเคราะห์ และการประเมินข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึงการปฏิบัติที่สะท้อนถึงการใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับสภาพจริง มีการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม จากนั้นนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูล ตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการประเมิน พร้อมทั้งนำผลลัพธ์ที่ได้ไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วารินทร์พร พันเพ็ญฟู (2563, หน้า 200) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการดำเนินการหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครอบคลุมการพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้ในการวัดและประเมินผล การคัดเลือกวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินผล ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผล การเรียนรู้ และสอดคล้องกับ Thomas (2018, อ้างถึงใน เพชรจันทร์ ภูทะวัง 2565, หน้า 44-45) กล่าวว่า การประเมินผลผลการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ซึ่งเป็นการรวมความหมายของคำ 2 คำ ได้แก่ การวัดหรือการวัดผลและการประเมินหรือการประเมินผล โดยทั้งสองคำมีความหมายที่แตกต่างกัน แต่โดยทั่วไปมักใช้ควบคู่กันเสมอ คือ การวัดและประเมินผล หรือการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ครอบคลุมความหมายได้อย่างครบถ้วน

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ สภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ คักตันรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563, หน้า 39) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกถือเป็นคุณลักษณะสำคัญของครูผู้สอน เนื่องจากช่วยให้สามารถออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสม อันนำไปสู่การดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและสมดุล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ เพชรจันทร์ ภูทะวัง

(2565, หน้า 23) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวทางการสอนที่มุ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกับสื่อหรือสิ่งรอบตัวจริง ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจึงสามารถพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งเสริมแรงจูงใจภายใน ทำให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ และเติบโตเป็นผู้ใฝ่รู้ตลอดชีวิต และสอดคล้องกับยุภาลักษณ์ซ้อน (2563, หน้า 236) กล่าวว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งอาจเนื่องมาจากครูมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านการนำแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกมาประยุกต์ใช้ และสอดคล้องกับ เฉลิมพล สุปัญญาบุตร (2562, หน้า 10) กล่าวว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ กษภัทร์ สงวนเครือ (2562, หน้า 20) กล่าวว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ด้านที่มี $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม $PNI_{modified}$ มี 2 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.118 ($PNI_{modified} = 0.118$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวให้ทันสถานการณ์เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การพัฒนาทักษะด้านสื่อและเทคโนโลยียังช่วยให้ครูสร้างสื่อที่หลากหลาย น่าสนใจ และตอบโจทย์ผู้เรียนยุคใหม่มากขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับ เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565, หน้า 39-40) กล่าวว่า การใช้และพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นสิ่งที่ครูสร้างขึ้นหรือเลือกใช้เป็นตัวกลางในการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สื่อและแหล่งเรียนรู้เหล่านี้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน ทำหน้าที่ถ่ายทอดความต้องการหรือเนื้อหาที่ครูต้องการสื่อไปยังผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม และยังคงสอดคล้องกับ

ภาสุมิตรา ภาคาผล (2566, หน้า 23) กล่าวว่า การใช้สื่อ เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกถึงการเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียนและการแนะนำวิธีการเข้าถึงการเลือก การวิเคราะห์และการประเมินข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียน

3.2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.128 ($PNI_{\text{modified}} = 0.128$) ทั้งอาจเป็นเพราะ ครูยังมีความต้องการพัฒนาในด้านนี้อยู่พอสมควร เหตุผลสำคัญคือรูปแบบการประเมินผลในปัจจุบันมีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น โดยต้องเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นทักษะกระบวนการ และผลลัพธ์ที่แท้จริงของผู้เรียน ครูจึงจำเป็นต้องพัฒนาเครื่องมือ วิธีการ และการใช้ผลประเมินให้มีความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับการเรียนรู้ยุคใหม่ นอกจากนี้การประเมินผลที่มีคุณภาพยังช่วยสะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างแม่นยำและนำไปสู่การปรับปรุงการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา โพธิ์ศรี (2566, หน้า 44) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยนำข้อมูลที่ได้จากการวัดมาพิจารณา วิเคราะห์ และแปลความหมาย เพื่อนำไปสู่การตัดสินหรือสรุปคุณภาพและคุณลักษณะต่าง ๆ จากผลการวัด สารสนเทศที่ได้จากการประเมินการเรียนรู้สามารถสะท้อนถึงประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ และยังคงสอดคล้องกับ วารินทร์พร พันเพ็ญฟู (2563, หน้า 200) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบ และตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบและพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้ในการประเมิน การเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของการเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการประเมินผล เพื่อให้การประเมินมีประสิทธิภาพและสะท้อนการเรียนรู้

4. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ในด้านการใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ รวมถึงด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

มุ่งเน้นสองประเด็นสำคัญเป็นหลัก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครูยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมทั้งด้านความรู้และทักษะ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน การปรับปรุงรูปแบบการวัดและประเมินผลให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก จะช่วยให้ครูสามารถสะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างครบถ้วนและแม่นยำ ซึ่งสอดคล้องกับ นันทพร วงศ์อิสยาห์ (2566, หน้า 69) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารจัดการอบรมครูเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการสร้างสื่อเทคโนโลยี ทั้งนี้ หากครูมีความรู้ในการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จะช่วยให้สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้หรือเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอจะช่วยให้ครูสามารถสร้างสื่อหรือเครื่องมือการสอนได้ดียิ่งขึ้น และช่วยให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับตัวชี้วัด ทั้งนี้ อาจเกิดข้อจำกัดจากการปฏิบัติของครูที่ยังขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

1.1 จากการศึกษาผลวิจัยพบว่าสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน ครูและผู้อำนวยการสถานศึกษาสามารถนำองค์ประกอบไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนได้

1.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน คือ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้ที่สนใจสามารถนำด้านทั้งสองไปกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของครูในโรงเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ควรนำด้านที่ควรพัฒนา คือ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มาวิจัยแบบการ วิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแต่ละขนาดที่มีความแตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชภัทร์ สงวนเครือ. (2562). *โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ ศษ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จรรยาศักดิ์ พุดน้อย. (2558). *การบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิณัฐตา วรรณเกษม. (2566). *การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. กาฬสินธุ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.*
- ชนานัญ สุคติ. (2566). *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทักษิณ เกษตัน. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธัญชนก ศิริโสภิตกุล. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็นด้านจริยธรรมในการใช้เฟซบุ๊ก ของวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธนสุชาพร มิ่งขวัญ. (2566). *ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยการบริหารวิชาการที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- นันทพร วงศ์สียาห. (2566). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม. วารสารครุศาสตร์ราชภัฏเชียงใหม่, 2(3), 69-84.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____ (2554). *การวัดผลทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- บุษกร สุวรรณศร. (2563). การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประหยัด พิมพ์. (2561). การศึกษาไทยในปัจจุบัน. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 7(1), 242.
- ประยูร บุญใช้. (2563). สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ของครูประถมศึกษา. วารสารเซนตจอร์น, 23(32), 240-258.
- พีรตนย์ จัตุรัส. (2561). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำ
เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พิษณุโลก:
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เพชรจันทร์ ภูทะวัง. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภาสุมดา ภาคาผล. (2566). การประเมินความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะการ
จัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สถาบันวิจัยและพัฒนา: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มนตรี อินตา. (2562). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานบริการแนะแนว
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด
เชียงใหม่. กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่.
- ยุภาลัย มะลิซ้อน. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2. วารสารมหาจุฬานาครธรรม. 7(8), 230-243.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมศัพท์การวัดและประเมินผลทางการศึกษาฉบับ
ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

- รณชิต อภัยวาทีน. (2567). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้สอน ระดับปฐมวัย โรงเรียนนภาเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วารินทร์พร พันเพ็ญ. (2563). สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาวิชาชีพครู. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 10(3). 193-202.
- วริษา เจียวิริยบุญญา. (2564). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วาสนา โพธิ์ศรี. (2566). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศุภฤกษ์ รักชาติ. (2554). การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียนและกระบวนการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์นรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก : กรณีศึกษาสหวิทยาเขตสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพครูในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). รายงานผลการดำเนินงานของสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุพิชญา พันธุ์เดช. (2563). *การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2567). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2567.* เข้าถึงได้จาก <https://sakonnakhon3.go.th> 1 พฤษภาคม 2568.
- อนัญญา สุวรรณ. (2567). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วารสารมณีเชษฐาราม วัฒนภูมิ. 7(4), 871-886.*
- อรุณี เสงี่ยมมาก. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะการทำวิจัยของอาจารย์ พยาบาลเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษา พยาบาล. ปริญญาโท. ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- อนงค์นาถ เคนโพธิ์. (2562). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- อลงกรณ์ อัครโสวรรณ. (2565). *การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมความเป็นครูเพื่อสร้าง เสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล ของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้แนวคิดทฤษฎี การสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับทฤษฎีการเชื่อมโยงความรู้: การประยุกต์ใช้ การวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้. ปริญญาโท ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- Biech, E. (2015). *101 Ways to Make Learning Active Beyond the Classroom.* New York: John Wiley & Sons.
- Cambridge Assessment International Education. (2019). *Implementing the curriculum with Cambridge: A guide for school leaders.* Cambridge University Press.
- Gifkins, J. (2015). *Writing the contemporary novel: Narrative, style and structure.* London: Routledge.
- Koles, P. G., Stolfi, A., Borges, N. J., Nelson, S., & Parmelee, D. X. (2010). The Impact of Team-Based Learning on Medical Students' Academic Performance. *Academic Medicine*, 85(11), 1739-1745.

- Meyers, C. and Jones, T.B. (1993). *Promoting active learning: Strategies for the collage classroom*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Petty, G. (2004). *Active learning work: The evidence*. [online]. Available from : <http://www.geoffpetty.com> (accessed 12 July 2025).
- Reigeluth, C. M., & Carr-Chellman, A. A. (Eds.). (2009). *Instructional-design theories and models: Building a common knowledge base* (Vol. 3). New York: Routledge.
- Stacy, Z. (2015). *English Education*. Miami State: Miami University.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๗๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน ดร.อนงลักษณ์ หนูหมอก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๔๗๒๑๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทรักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๒๒๑.๑๒/๑๒๗๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน ดร.รัชดาพรรณ อินทรสุขสันติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเสน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๘๐๒๔๗๒๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิตกา อินทรักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเสน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๗๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๑๒๗๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน นายกิตติชัย สมบัติดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรโกลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๒๗๔๖๒๐๔๗๒๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทร์รักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๖๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรโกลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๑๒๗๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตยืมและผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน นางเจษฎาภรณ์ พรหมดา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรโรจน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๖๒๐๔๗๒๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทร์รักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุญาตยืมท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรโรจน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๗๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนมิตรภาพ ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

เรียน นางวีระพร อุปสิทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๐๔๗๒๑๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทรักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ที่ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตขอให้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.อภิสิทธิ์ สมศรีสุข

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๕๒๑๐๔๗๒๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิตา อินทรรักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้อยู่เกี่ยวข้องตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวรวิทย์ บุญพูล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๘๒๑๐๔๗๒๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทร์รักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตท่านเป็นผู้เกี่ยวข้องในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๘๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๘๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวิรัตน์ คณิสสร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๐๑๔๗๒๑๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทร์รักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุมัติคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางไครดา พรหมสาขา ณ สกลนคร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๐๑๔๗๒๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทร์รักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวณัฐิตา อาแพงพันธ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒:๐๒๔๗๒๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิตตา อินทร์รักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๕๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะทางพัฒนา

เรียน ดร.วีรศักดิ์ สุวรรณไตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๐๑๔๗๒๐๑๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทรรักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๒๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๕๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางพัฒนา

เรียน นายวัชร คำพลงาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๐๒๔๗๒๑๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต อินทร์รักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๔๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางพัฒนา

เรียน นายณรงค์ฤทธิ์ บุญเฉลิม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๔๗๒๑๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทรรักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๑ ๑๔๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางพัฒนา

เรียน นางสาวจิรนนท์ แสนขวา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธัสน รหัสนประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๐๒๔๗๒๑๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิตดา อินทร์รักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธัสน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๔๗๒๑๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทร์รักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิติโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๘๒๑๒๔๗๔๔๑๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินทร์รักษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อในการศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุญาตเคราะห้ท่าน ในการศึกษาวิจัยดังกล่าวให้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๘ ๖๘๘๙

ภาคผนวก ข

- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
- รายนามผู้เชี่ยวชาญ
- รายชื่อโรงเรียนที่นำแบบสอบถามไปทดลองใช้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ในการยื่นยั้งองค์ประกอบ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ดร.อนงลักษณ์ หนูหมอก ตำแหน่ง อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา
สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ดร. รัชดาพรรณ อินทรสุขสันติ ตำแหน่ง อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา
สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นายกิตติชัย สมบัติดี ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัด โรงเรียนบ้านวังบง
4. นางเจษฎาภรณ์ พรหมดา ตำแหน่ง ครู
สังกัด โรงเรียนบ้านสุวรรณคีรี
5. นางวีระพร อุปสิทธิ์ ตำแหน่ง ครู
สังกัด โรงเรียนบ้านสุวรรณคีรี

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 13 สิงหาคม 2568

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ

เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ
ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1. ดร.อภิสิทธิ์ สมศรีสุข ตำแหน่ง อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา
สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. นายวรวิทย์ บุญพูล ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัด โรงเรียนอนุกูลนาคานรนิवासราชภัฏบารุง

3. นายวิรัตน์ คณิสาร ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัด โรงเรียนหินเหิบ

4. นางไศรดา พรหมสาขา ณ สกลนคร ตำแหน่ง ศึกษานิเทศ
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

5. นางสาวณัฐธิดา อาแพงพันธ์ ตำแหน่ง ครู
สังกัด โรงเรียนบ้านสุวรรณคีรี

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 18 สิงหาคม 2568

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์เสนอแนวทางพัฒนา

เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ
ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1. ดร.วีรศักดิ์ สุวรรณไตร	ตำแหน่ง อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา
สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	
2. นายสมพงษ์ ดีวันไชย	ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัด โรงเรียนบ้านอากาศ	
3. นายวัชร คำพลงาม	ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3	
4. นายณรงค์ฤทธิ์ บุญเฉลิม	ตำแหน่ง ครู
สังกัด โรงเรียนบ้านห้วยโถงดอนสวรรค์	
5. นางสาวจิรนนท์ แสนขาว	ตำแหน่ง ครู
สังกัด โรงเรียนอนุบาลวานรนิวาสราชภัฏบ้านวัง	

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 8 กันยายน 2568

รายชื่อโรงเรียนที่นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout)

1. โรงเรียนบ้านอากาศ อำเภออากาศอำนวย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. โรงเรียนบ้านดอนมยุหหนองแฝก อำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. โรงเรียนบ้านโคกสว่าง อำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
4. โรงเรียนบ้านหนองตากวย อำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
5. โรงเรียนบ้านห้วยโงดองสวรรค์ อำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
6. โรงเรียนบ้านนางามเล่า อำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
7. โรงเรียนบ้านหนองฮ้าง อำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
8. โรงเรียนบ้านโพธิ์สว่าง อำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
9. โรงเรียนบ้านนาโพธิ์ อำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
10. โรงเรียนบ้านโนนแต้ อำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
11. โรงเรียนนาข้าววิทยา อำเภอบ้านม่วง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
12. โรงเรียนบ้านนาดอกไม้ อำเภออากาศอำนวย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
13. โรงเรียนบ้านห้วยแสง อำเภอดงเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

14. โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอวานรนิวาส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
15. โรงเรียนบ้านโนนเจริญศิลป์ อำเภอวานรนิวาส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
16. โรงเรียนบ้านข้าวแป้ง อำเภออากาศอำนวย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
17. โรงเรียนคำภูทอง อำเภอบ้านม่วง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
18. โรงเรียนบ้านวังม่วง อำเภออากาศอำนวย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
19. โรงเรียนบ้านคึม อำเภออากาศอำนวย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
20. โรงเรียนบ้านโนนอุดม อำเภอวานรนิวาส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สกลนคร เขต 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการ
จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3 แบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริงและให้
ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยและ เป็น
ประโยชน์ทางวิชาการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มี
ผลกระทบใด ๆ ต่อท่านหรือสถานศึกษาแต่ประการใด และขอความอนุเคราะห์ท่านส่ง
แบบสอบถามคืนภายใน 7 วัน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน

(นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ☒ ลงในช่อง ☐ ตามข้อมูลของท่าน

1. เพศ ☐ ชาย
☐ หญิง
2. อายุ ☐ 20 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 – 60 ปี
- ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
☐ ครู
4. วุฒิการศึกษา
☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์การทำงาน
☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี
☐ 11 – 20 ปี ☐ 20 ปี ขึ้นไป
6. ขนาดของสถานศึกษา
☐ ขนาดเล็ก (นักเรียน 1 – 120 คน)
☐ ขนาดกลาง (นักเรียน 121 – 499 คน)
☐ ขนาดใหญ่ (นักเรียน 500 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิง
 รุกของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
 เขต 3

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง “สภาพปัจจุบัน” และ “สภาพที่ควรจะเป็น”

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพปัจจุบัน”

- 5 หมายถึง มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพที่ควรจะเป็น”

- 5 หมายถึง ควรมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ควรมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง หมายถึง ควรมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับ

ปานกลาง

- 2 หมายถึง ควรมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ควรมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้											
00	ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสมรรถนะผู้เรียนจากหลักสูตร				✓		✓				

00 หมายถึง ครูศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสมรรถนะผู้เรียนจากหลักสูตร ในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ **น้อย** และท่านเห็นว่า ครูศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสมรรถนะผู้เรียนจากหลักสูตร อยู่ในระดับ **มากที่สุด**

ข้อ	สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
29	ครูเลือกใช้เครื่องวัดและประเมินผล การเรียนรู้ผู้เรียนที่หลากหลาย										
30	ครูนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้ อย่างเป็นระบบ										
31	ครูมีการวัดผลและประเมินผลการ เรียนรู้ผู้เรียนตามสภาพจริง										
32	ครูมีการตรวจสอบผลการวัดผลและ ประเมินผล										
33	ครูมีการวิเคราะห์ผลการวัดผลและ ประเมินผล										
34	ครูนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้										

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านที่สละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ภาคผนวก ง

ค่าคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าความเที่ยงตรง
2. ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

ตาราง 20 แบบสรุปผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็น
ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					ผลรวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
การออกแบบการจัดการเรียนรู้									
1	ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	ครูนำมาตรฐานการเรียนรู้มาวางแผน และออกแบบการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	ครูมีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	ครูกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	ครูออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการ คิดและการปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่ เหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	ครูออกแบบการวัดและประเมินผลที่ สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้อย่างแท้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ									
8	ครูจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	ครูเลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
10	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					ผลรวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
11	ครูจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
12	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
13	ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	ครูมีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
16	ครูมีการวัดผลและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้									
17	ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	ครูเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	ครูเลือกสื่อที่มีลักษณะน่าสนใจและดึงดูดความสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีความศรัทธาในการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.60	ใช้ได้
21	ครูเลือกใช้สื่อที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและจำนวนนักเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
22	ครูมีการจัดแหล่งเรียนรู้หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	ครูมีการใช้เทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					ผลรวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
24	ครูเลือกสื่อที่มีความเหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	ครูเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสม กับลักษณะของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	ครูมีการพัฒนาตนเองในการผลิต และ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้									
27	ครูมีการออกแบบเครื่องมือการวัดผล และประเมินผลอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	ครูมีการสร้างเครื่องมือการวัดผลและ ประเมินผลอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	ครูเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้ผู้เรียนที่หลากหลาย	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
30	ครูนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้ อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31	ครูมีการวัดผลและประเมินผลการ เรียนรู้ผู้เรียนตามสภาพจริง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
32	ครูมีการตรวจสอบผลการวัดผลและ ประเมินผล	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
33	ครูมีการวิเคราะห์ผลการวัดผลและ ประเมินผล	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
34	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานและอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ แก่ผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของสภาพที่เป็นจริงและสภาพ
ที่มุ่งหวังของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

ด้านที่	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	
		สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่มุ่งหวัง
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้	1	.732	.590
	2	.649	.726
	3	.740	.876
	4	.688	.859
	5	.785	.819
	6	.554	.625
	7	.725	.888
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	8	.767	.812
	9	.661	.777
	10	.709	.846
	11	.790	.881
	12	.763	.839
	13	.772	.886
	14	.642	.775
	15	.760	.920
	16	.733	.892
3. การใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	17	.816	.899
	18	.784	.956
	19	.752	.938
	20	.661	.938
	21	.708	.739
	22	.744	.763

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านที่	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	
		สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่มุ่งหวัง
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	23	.777	.905
	24	.840	.896
	25	.875	.867
	26	.834	.873
	27	.814	.921
	28	.843	.867
	29	.801	.891
	30	.866	.846
	31	.775	.921
	32	.819	.891
	33	.790	.896
	34	.751	.868

ตาราง 22 ตารางสรุปความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านสภาพปัจจุบันและด้านสภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียน

ลำดับ	ด้าน	ค่าความเชื่อมั่น
1	สภาพที่เป็นจริง	.979
2	สภาพที่มุ่งหวัง	.987

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายศิริสิทธิ์ ไตรธิเลน
วัน เดือน ปีเกิด	10 มีนาคม พ.ศ. 2544
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	30 หมู่ 1 ตำบลวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านห้วยโงดอนสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 3
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2563	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส อำเภอ วานรนิวาส จังหวัด สกลนคร
พ.ศ. 2567	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2569	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2567	ครูการโรงเรียนบ้านห้วยโงดอนสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
ถึงปัจจุบัน	การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 3